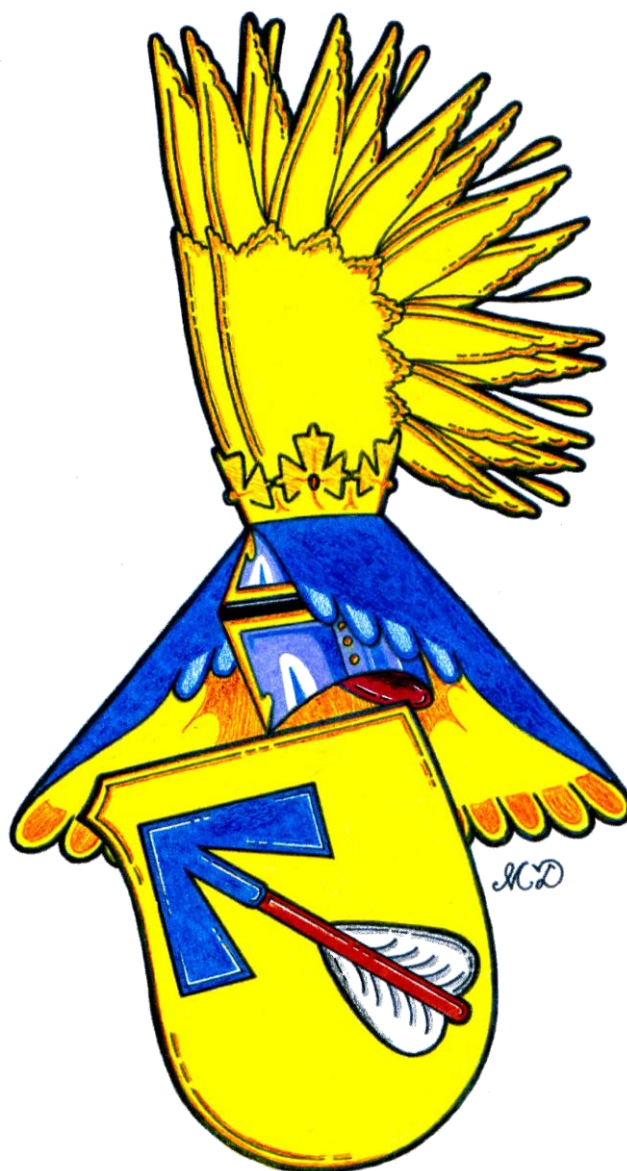

Jihočeský Herold

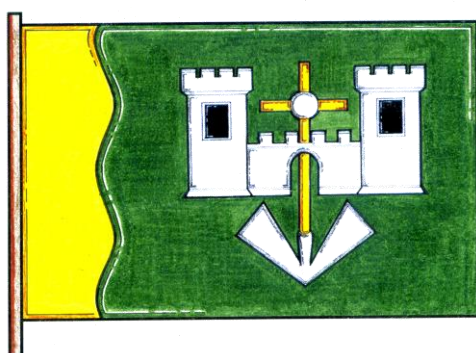
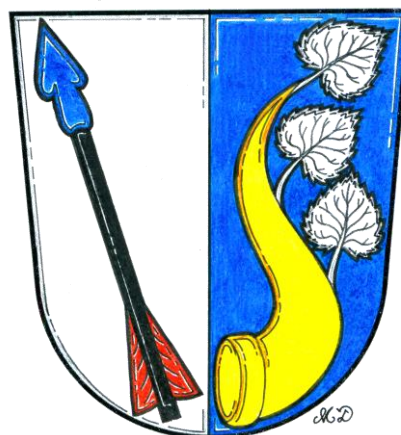
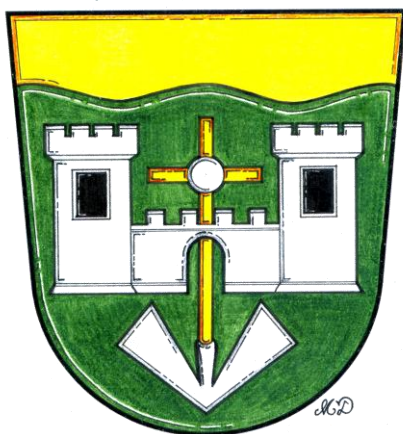

Časopis o historii a pomocných vědách historických

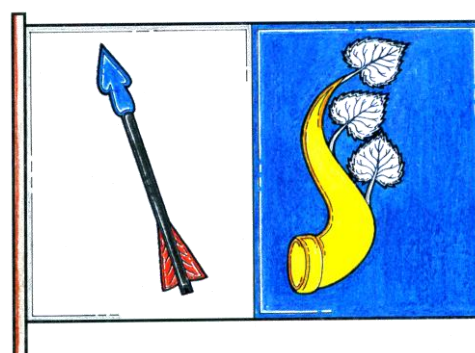

Bavorové ze Strakonice

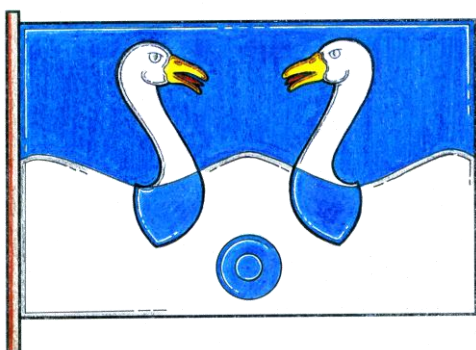
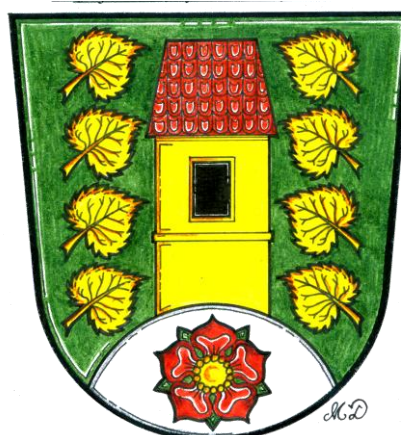
1/2013

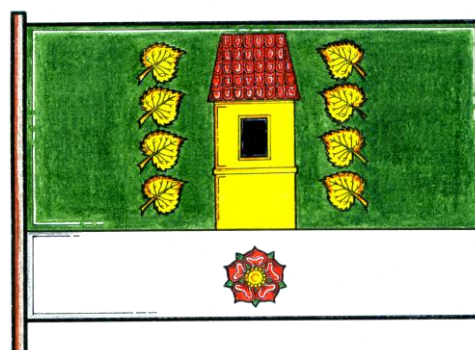
Vitějovice

Drahonice

Mezná

Malonty

Autor příspěvku	Název článku	strana
Daněk Milan Ing.	Znaky obcí Jihočeského kraje	2
	Obsah	3
Daněk Milan Ing.	Úvodník	4
Daněk Milan Ing.	Veřejná soutěž na znak Jihočeského kraje po 12 letech	5
Daněk Milan Ing.	Nové znaky obcí Jihočeského kraje	28
Milec Miroslav	Pečeti jihočeského rodu Bavorů ze Strakonice	31
Daněk Milan Ing.	Znaky francouzských rodů v Království českém – I.	38
Daněk Milan Ing.	Zprávy, informace, recenze	40
Daněk Milan Ing.	Galerie českých šlechtických rodů - lilie	42
Daněk Milan Ing.	Znaky francouzských rodů v Království českém – I.	44

Jihočeský Herold č. 1/2013
Časopis o historii a pomocných vědách historických
vydáván 2x ročně
číslo 1/2013 vydáno v Českých Budějovicích dne 15.12.2013
vydavatel : Ing. Milan Daněk, Dlouhá 18, 370 11 České Budějovice
evidenční číslo MK ČR E 14574

u časopisu není prováděna jazyková korektura

Kontaktní adresa pro příjem příspěvků:

Ing. Milan Daněk, Dlouhá 18, 370 11 České Budějovice
Telefon: 737 438 029 po celý den
e-mail: jihocesky.herold@seznam.cz

Rok 2011 byl rokem Rožmberků, rok 2012 rokem Pernštejnů a rok 2013 byl vyhlášen Národním památkovým úřadem „Rokem francouzské kultury“. Vzhledem k tomu, že do Čech, na Moravu a do Slezska se v průběhu staletí přistěhovalo mnoho francouzských šlechtických rodů, i my bychom rádi přišli se svou trochou do mlýna. Proto jsme se pokusili v tomto i příštím čísle časopisu přiblížit alespoň některé tyto šlechtické rody. Částečně v pravidelné rubrice „Galerie českých šlechtických rodů“, kde tentokrát uveřejňujeme rody, které mají ve svém erbu figuru lilie, která je spojena právě s francouzským královským erbem a částečně v článku o francouzských šlechtických rodech v Království českém. Pokusím se Vám přinést trochu historických dat a informací, které nám jednak osvětlí dobu a důvody toho, proč k nám šlechtické rody až z daleké sladké Francie přicházeli a možná Vás i překvapíme, protože ani já jsem nevěděl, že těchto rodů bylo tolik. To jsem zjistil až v okamžiku, když jsem připravoval podklady pro toto číslo časopisu.

A ještě něco málo k již dávno skončenému roku minulému. Co k němu dodat? Byl lepší nebo horší než ty předcházející? Budou roky, které nás čekají lepší než ty, co již máme za sebou? Kdo ví. Už dávno jsem přestal hodnotit a snažím se je brát tak, jak přicházejí a odcházejí. A to nejenom proto, že už mám za sebou pár desítek křížků. Ty již skončené roky jsou pro mne zajímavé hlavně tím, co mně a mým blízkým přinesly. Rok 2012 by se mohl zařadit mezi ty roky, které přinesly alespoň něco málo pozitivního. Společně s několika dalšími přáteli a známými se nám podařilo dát dohromady partu lidí s rozdílnými zájmy a vytvořit tak skupinu, která se vzájemně doplňuje. Sehnali jsme pár exponátů, které mohou našim spoluobčanům něco říct o historii, kráse krajiny i kráse řemesla. Zpočátku jsme naši putovní výstavu postavili na pěti směrech, „uměleckých“ směrech. Proč uměleckých? Snad proto, že to, co tyto směry mohou našim současníkům ukázat, se dotýká nejenom historie a poznání, ale je to i hezké, možná inspirující. Vedle ukázek malířství, které zachycuje krásu pomíjivého okamžiku, her světla a stínů a krásy architektury i lidových staveb jihočeských vesniček totiž ukazuje i krásu skla, konkrétně ručně malovaného skla. Uměleckým směrem se určitě dá nazvat i kartografie. Vždyť mapy mnohdy kartografové vyzdobovali například vedutami měst, nebo znaky majitelů jednotlivých panství. Také dobové dokumenty jsou mnohdy malým uměleckým dílem. Písaři v dávných dobách významné listiny také vyzdobovali složitými iniciálami a různými ozdobami. A krásné majestátní či jezdecké pečeti císařů, králů, církevních hodnostářů ale i významných šlechtických rodů jsou mnohdy miniaturními uměleckými díly. Proto se i diplomatika a sfragistika dá zařadit k umění. Heraldika je jedinou pomocnou vědou historickou, která vedle přísných pravidel, zákonitostí a řádů v sobě skrývá i umění. Dobrý heraldik musí mít nastudované nejenom určité kvantum vědomostí, ale musí být i zručným kreslířem aby mohl podle popisu určitého znaku tento znak také vkusně nakreslit. Jak jsem již výše uvedl, původně se takto spojilo pět uměleckých směrů. Později k nim přibyl ještě jeden - totiž vyšívání šperků. Nikdy bych si nepomyslel, že když se nití spojí pár skleněných korálků, že může vzniknout tak složitý a přitom krásný šperk. Navíc spojení pomocných věd historických s uměleckými řemesly nám přineslo nejenom poznání nových přátel, ale rozšířilo nám i naše vědomosti, protože při setkáních s návštěvníky můžeme jim, ale i sobě navzájem vyprávět o tom co děláme. Takže nás v současné době je o jednoho více, tedy již šest. Šest osob, jejichž záliby jsou tak odlišné, ale dokázaly se spojit a vytvořit soubor předmětů, na který se chodí dívat obyvatelé různých měst a městeček našeho koutu Čech. Postupně jsme s naší výstavou, která se v současné době nazývá „Historie – umění – řemeslo“, postupně výstava navštívila Nové Hradky, Horní Stropnici, Kaplici, Trhové Sviny, Borovany, Benešov nad Černou a naším zatím posledním výstavním místem je Pohorská Ves. Přejme si tedy, aby se návštěvníkům i nadále líbila.

Od doby, kdy byla zastupitelstvem Jihočeského kraje schválena podoba znaku pro vyšší územněsprávní celek – Jihočeský kraj – již uplynulo 12 let. Tehdy jsem se stal, spolu s několika dalšími osobami, „**bohužel**“ účastníkem této soutěže. To slůvko bohužel všem čtenářům bude jasnější až po přečtení celého tohoto článku.

K jeho napsání, a následně jeho rozšíření a uvažované vydání v samostatné publikaci, jsem se odhodlal jednak proto, že za těch dvanáct let, které od popisovaných událostí jsem se nezbavil dojmu, že ne všechno v této soutěži bylo „křišťálově čisté“, jak nám tehdy tvrdili zainteresovaní politici a odborníci z laické veřejnosti, kteří tvořili hodnotitelskou porotu této veřejné soutěže a také proto, že jsem se chtěl dozvědět skutečnou pravdu o tom, co se tenkrát vlastně stalo. Také jsem zjistil, že tvorba krajských znaků byla dokonce tématem jedné diplomové práce na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity. Zajímalo mně to, tak jsem si práci na webu našel a přečetl. Vzhledem k tomu, že práce se zabývala tvorbou krajských znaků všech krajů, dozvěděl jsem se docela zajímavé věci. Ale vzhledem k tomu, že hodně informací ani v materiálech kraje, ani v denním tisku nebylo, nebyly závěry diplomové práce úplné. Proto jsem se vydal na Krajský úřad, abych požádal o nahlédnutí do materiálů tehdejší hodnotitelské komise, abych se pokusil objasnit, co se tehdy vlastně stalo.

Nejdříve tedy, co jsem zjistil z výše zmíněné diplomové práce. V úvodu se autorka diplomové práce, slečna Lucie Karpíšková, zabývala vznikem vyšších územních samosprávních celků a tím, jak probíhaly procesy kolem vzniku pravidel pro tvorbu krajských znaků, které nakonec vedlo podvýbor pro heraldiku a vexilologii k vydání závazných kritérií č. 198/2000. Tím bylo řečeno, že krajské znaky a prapory budou vytvořeny podle jednotné koncepce. Autorka pracovala většinou s materiály, které k jednotlivým krajským znakům byly uveřejňovány v denním tisku a dále s materiály, které autorce poskytly jednotlivé krajské úřady. Doslova tento proces ve své práci specifikovala takto:

"Spolupráce s krajskými úřady neprobíhala vždy optimálním způsobem, proto jsem se v některých případech musela spolehnout pouze na informace, které v té době uveřejnila média. To se projevilo zejména v grafické kvalitě uvedených návrhů znaků... Ve své práci jsem byla nucena uvést pouze návrhy, které postoupily do užšího výběrového řízení. Důvodem byla informační bariéra v komunikaci s úřady a časový odstup od schvalování znaků (veřejná soutěž probíhala v roce 2001, diplomová práce je z roku 2008 – poznámka autora). Dohledání všech návrhů přihlášených do výběrových řízení dále znemožnila skutečnost, že se v některých případech účastnilo soutěže několik desítek návrhů různých autorů, ale dále fakt, že převážná většina z nich není nikde evidována".

V další části své diplomové práce poté představovala jednotlivé kraje včetně toho, jaký model schvalování byl v nich použit a postup jak k tvorbě a schvalování docházelo. V tomto okamžiku již se zaměřím pouze na části, které se týkaly Jihočeského kraje a problémů s veřejnou soutěží a hodnocením jednotlivých návrhů komisí, která byla Krajským úřadem jmenována. Ve své diplomové práci ji pisatelka uvedla následujícími větami:

*„Výsledky veřejné soutěže byly několikrát zpochybněny. Především samotní účastníci soutěže poukazovali na to, že komise při svém posuzování **neuplatňovala jednotná kritéria** a zaujímal různá stanoviska k jednotlivým nedostatkům návrhů. **Zatímco některé návrhy byly kvůli svým nedostatkům vyřazeny, jiné s obdobnou vadou postoupily do užšího výběru.** S odstupem času nelze již s jistotou posoudit, zda k nějaké neregulérnosti v procesu výběru nejvhodnějšího návrhu skutečně došlo. Lze jen vyjádřit určité pochybnosti nad některými okolnostmi. Vzhledem k tomu, že mi krajský úřad neposkytl všechny potřebné dokumenty, jež jsem si v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*

vyžádala, mohu se spolehnout pouze na informace, které v té době zveřejnila tištěná média. Nelze tedy s určitostí potvrdit či vyvrátit nařčení vznesená neúspěšnými soutěžiteli. Mohu pouze upozornit na existenci určitých pochybností o profesionalitě postupu komise. Ponechávám přitom na úvaze každého, aby si na základě předložených informací utvořil vlastní názor na okolnosti provázející výběr a schvalování znaku Jihočeského kraje. Na práci komise mě zaujal především počet nevyhovujících návrhů. Je zarážející, že v prvním a druhém hodnotícím kole neuspělo dvacet z celkových dvaceti sedmi soutěžitelů. Prvním kolem, které hodnotilo splnění formálních soutěžních podmínek (např. řádné předložení přihlášky, souhlas s užitím díla apod.), neprošlo deset tvůrců. K obdobné „čistce“ došlo i v kole druhém, v němž se hodnotila heraldická korektnost. Tak vysoká mortalita návrhů se může zdát poněkud nápadnou. Obzvláště s přihlédnutím k tomu, že se veřejné soutěže účastnili především lidé obeznámení s heraldickými pravidly. Jisté pochybnosti vzbuzuje rovněž skutečnost, že mezi třemi vítěznými návrhy byly dva znaky od stejného autora. Na prvním a třetím místě byl hodnocen Tomáš Baran, druhou pozici obsadil Petr Kolář“.

Vzhledem k tomu, že informace o průběhu veřejné soutěže skutečně v našem kraji vycházely velice sporadicky, navíc některé příspěvky, stížnosti a odpovědi na ně, a dnes se již nedá zjistit kolik jich bylo, otištěny nebyly. Zajímavá je pro mne proto ještě jedna část této diplomové práce a to její konečná část.

„Tištěná média neobsahovala všechny údaje, které jsem chtěla ve své diplomové práci uvést, proto jsem se obracela na krajské úřady, aby mi chybějící informace poskytl. Postupovala jsem v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v mnoha případech jsem se však nedočkala adekvátního přístupu ze strany úřadů. Odpovědi na mou žádost byly neúplné, často obsahově nereflektovaly můj dotaz. Z tohoto důvodu jsem byla nucena žádost opakovat, mnohdy bezúspěšně. V jednom případě (jde o Středočeský kraj) bylo moje podání na úřadě dokonce ztraceno. Podle formy a úplnosti odpovědí jsem si reakce úřadů rozdělila do několika skupin. Odpověď typu „nemáme co skrývat a jsme ochotni“: Vyčerpávající odpovědi KÚ sahaly mnohdy nad rámec požadavků. Komunikace byla profesionální, rychlá, bez sebemenších problémů. O informaci stačilo požádat jednou. S tímto přístupem jsem se setkala v kraji Vysočina, v Jihočeském, Libereckém a Olomouckém kraji“.

Tato část mne docela překvapila, protože reakce Krajského úřadu v mém případě byla trochu jiná. A upozorňuji, že já jsem žádost o poskytnutí informací podle stejného zákona podal již v září 2001, tedy asi dva měsíce po skončení veřejné soutěže. Požadované materiály jsem sice dostal, ale pouze částečně, protože většina z těch nejdůležitějších již tehdy **byla** dle ústního vyjádření pracovníků Krajského úřadu **skartována!!!** (poznámka autora)

Vzhledem k tomu, že mne zajímalo, jakým způsobem se změnila situace po těch dvanácti letech, rozhodl jsem se na Krajský úřad zajít znovu a pokusit se získat povolení jejich úředníků, abych mohl nahlédnout do všech materiálů, které se celé této veřejné soutěže týkají. První pokus nevyšel, i když přístup zaměstnanců Krajského úřadu byl velice vstřícný. Důvodem ale bylo to, že z Krajského úřadu již byly veškeré písemné materiály odevzdány do Státního oblastního archivu v Třeboni. Bylo mi tedy doporučeno, abych se obrátil na vedení této státní instituce s žádostí o nahlédnutí do zmíněných materiálů. Shodou okolností je v současné době ředitelem tohoto Státního oblastního archivu jeden z tehdejších účastníků veřejné soutěže na zhotovitele symbolů kraje, PhDr. Václav Rameš. Protože jsme již tehdy (v roce 2001) spolu vzájemně komunikovali, získal jsem svolení k nahlédnutí do těchto materiálů a již začátkem listopadu jsem měl tyto materiály připraveny k bádání. Zajímalo mne hlavně, jak to bylo s materiály, o které jsem již tehdy žádal a které mi poskytnuty nebyly. Jednalo se hlavně o materiály z jednání hodnotitelské komise, kde by bylo popsáno, jakým způsobem hodnotili a z jakého důvodu byly jednotlivé návrhy vyřazovány. K mému

překvapení veškeré materiály, které mi byly v roce 2001 zatajeny a o kterých bylo prohlášováno, že neexistují a že byly skartovány v příslušných složkách fyzicky jsou.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem se proto pokusím podrobněji zprostředkovat všem, koho to zajímá, jak to tedy vlastně v Jihočeském kraji probíhalo. Tedy alespoň z pohledu mne jako přímého účastníka níže popsaných dějů.

První zmínky o tom, že se budou vymýšlet a posléze realizovat znaky pro nové, vyšší územní celky, tedy kraje, jsem se dozvěděl v okamžiku, kdy mne začátkem ledna 2001 kontaktovala redaktorka místního periodika, Českobudějovického deníku, a přímo se mne ptala na to, jak bych si sám znak kraje představoval. Tehdy to pro mne byla novinka, proto jsem se s paní redaktorkou domluvil na schůzce o 14 dnů později, abych měl čas si vše připravit. Z webových stránek jsem tehdy zjistil, že Podvýbor pro heraldiku a vexilologii připravil dne 8.11.2000 usnesení, ve kterém schválil kriteria pro udělování znaků a vlajek krajů. V nich bylo celkem jasně uvedeno, jak by měly znaky krajů vypadat. Článek, ve kterém jsem mimo jiné i nastínil, jak by mohl znak kraje vypadat vyšel v Českobudějovickém deníku dne 23.1.2001. V následujícím měsíci bylo v Českobudějovických listech otištěno několik článků, jejichž námětem bylo jak a zda vůbec by znaky krajů měly být vytvořeny. Již 9.února stejného roku byla otištěna výzva Krajského úřadu, ve které bylo uvedeno, že příprava bude uskutečněna ve třech krocích – v prvním kroku budou shromážděny návrhy veřejnosti, ve druhém kroku své návrhy předloží heraldici a konečně ve třetím kroku budou schváleny oficiální symboly kraje. Do konce měsíce února a v březnu 2001 bylo v Českobudějovických listech otištěno několik článků s vyobrazeními znaku kraje, jak si je představují jeho obyvatelé.

Rada kraje na svých zasedáních 23.1.2001, 6.2.2001 a 27.3.2001 přijala usnesení, ve kterém rada požádala jednotlivé zastupitelské kluby o návrhy svých zástupců do poroty pro hodnocení návrhů symbolů kraje.

Zastupitelské kluby doporučily do poroty tyto své zástupce:

1. Mgr. Juraj Thoma	ODS
2. PhDr. Zdeněk Troup	4K
3. PaedDr. Jan Klimeš	ČSSD
4. MUDr. Lumír Mraček	SNK
5. Mgr. Ivan Nadberežný	KSČM

Za Radu kraje

6. Ing.arch. Robin Schinko	ODS

Za krajský úřad:

7. PhDr. Jan Stráský	ODS

Odborníci:

8. Aleš Zelenka	doporučen předsedou podvýboru pro heraldiku a vexilologii jako člen expertní skupiny pracující při podvýboru – Český Krumlov
9. Antonín Javora	heraldik a grafik – Český Krumlov
10. PhDr. František Kubů	zástupce ředitele Muzeum Prachatic
11. PhDr. Ivana Říhová	ředitelka Muzeum Strakonice

Zároveň zastupitelstvo přijalo usnesení, které dávalo za úkol radě kraje připravit podklady pro výběr zpracovatele, připravit soutěžní řád a soutěžní podmínky a jmenovala sekretáře soutěže.

Všichni členové hodnotitelské poroty dostaly k podepsání „Prohlášení o nestrannosti, činnosti v porotě a mlčenlivosti“, kde bylo rovněž uvedeno následující – Druh soutěže: Veřejná soutěž, jejíž předmět podléhá autorskému zákonu. Tuto poznámku zde uvádím záměrně, protože jak jsem se dozvěděl teprve následně, právě tyto znaky obcí a krajů přesně podle litery autorského zákona jsou z tohoto zákona vyloučeny, tyto znaky tedy autorskému zákonu nepodléhají. V tomto prohlášení každý jednotlivý člen poroty prohlašuje:

- Nemám žádný přímý vztah k žádným osobám, které předložily soutěžní nabídky k výše uvedené veřejné soutěži
- Potvrzuji, že jakmile během hodnocení soutěžních návrhů zjistím, že takový vztah existuje, okamžitě to oznámím a odstoupím z poroty
- Jsem si vědom toho, že jestliže takovýto vztah je mi znám a opominul bych to oznámit, zadavatel má právo tohoto uchazeče vyřadit ze soutěže

Dále se zavazuji že

- Souhlasím se svou účastí na práci poroty
- Budu dodržovat o průběhu profesionální mlčenlivost
- Nebudu zveřejňovat jakékoliv informace, jako doporučení, které budou během hodnocení navrhovány, či budou výsledkem hodnocení
- Nebudu zneužívat informace, které jsem se během hodnocení dozvěděl

Výše uvedené body tohoto prohlášení uvádím s jasným záměrem ukázat, že v minimálně dvou případech došlo k porušení tohoto prohlášení, ale o tom bude řeč až v závěru tohoto pojednání.

Rada kraje také dne 27.3.2001 schválila „Soutěžní podmínky veřejné soutěže na zhotovitele symbolů Budějovického kraje“ ze kterých vybírám několik důležitých bodů:

III. 2. Návrhy znaku a praporu kraje **musí respektovat kriteria a doporučení pro udělování znaků a praporů krajům přijatá podvýborem pro heraldiku a vexilologii** výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR:

2.1. Znak – je nezbytné dodržet čtvrcení francouzského štítu, pořadí jednotlivých polí je však možno upravit s ohledem na zásady heraldické tvorby (tj. především kombinování barev a kovů). Dodrženo musí být výsadní postavení zemských symbolů, tzn. **V prvním poli musí být historický znak země, k níž náleží většina nově ustanoveného kraje.** V dalších polích má být umístěn **znak či klíčový derivát znaku sídelního města**, vykreslení současné či tradiční dílčí identity kraje, **příp. historický znak země, k níž náleží menší část nově ustaveného kraje.**

2.2. **Prapor – „heraldický“, tj. s převodem celého znaku bez štítu na list praporu do čtyř obdélníkových polí.**

III. 3. Požadované náležitosti návrhu předložené do soutěže – obsah:

- 3.1. Přihláška do soutěže ...
- 3.2. Grafický návrh znaku v provedení barevném ve velikosti A₄
- 3.3. Grafický návrh praporu v provedení barevném ve velikosti A₄
- 3.4. Zdůvodnění pojetí obou návrhů

- 3.5. Vyjádření finančních požadavků v případě, že návrh symbolů bude zastupitelstvem kraje schválen k dopracování pro schválení oficiálního znaku a praporu kraje za právo dílo užít.
- 3.6. Prohlášení účastníka soutěže, že je autorem díla a souhlasí se soutěžním řádem a soutěžními podmínkami, přijímá je a podřídí se rozhodnutí hodnotitelské poroty, rady a zastupitelstva kraje.
- 3.7. Souhlas s bezúplatným využitím soutěžních návrhů pro výstavní a publikační účely při respektování autorských práv v souladu s bodem VII., odst. 5 soutěžního řádu.

IV. Závazná kritéria, podle kterých budou soutěžní návrhy vyhodnocovány

- 1. Splnění podmínek soutěže.**
- 2. Obsahové pojetí návrhu.**
- 3. Výtvarné řešení návrhu.**
- 4. Výše finančních požadavků dle bodu 3.5.**

X. Ustanovení o řešení případných sporů

- 1. Případné námitky týkající se dodržování soutěžních podmínek sdělí účastník soutěže písemně předsedovi poroty pro hodnocení návrhů, který tyto projedná na jejím nejbližším zasedání a o výsledku účastníka vyrozumí.**
- 2. Pokud nedojde k dohodě, ustanoví vyhlášovatel pro rozhodnutí sporu tříčlennou rozhodčí komisi jmenovanou radou kraje.**

Poslední informací, která je důležitá, je datum, kdy byla tato veřejná soutěž vyhlášena – 12.4.2001 a konec veřejné soutěže byl stanoven na 15.6.2001 ve 12:00 hodin.

Toto je pouze výčet těch asi nejdůležitějších bodů soutěžních podmínek, které jsou důležité pro další děje, které se v měsících následujících po vyhlášení soutěže staly. Navíc jsem v tomto výčtu tučně vypíchl ty části soutěžních pravidel, které z nich byly nejdůležitější, protože právě těchto částí podmínek se týkaly všechny pozdější námitky a protesty účastníků soutěže. Uvádím zde účastníků soutěže opět zcela záměrně. Tyto soutěžní podmínky totiž znal pouze zcela úzký okruh lidí, tedy ti zaměstnanci Krajského úřadu, kteří s jejich tvorbou přišli do styku, členové zastupitelstva kraje, tedy poslanci zvolení do samosprávy kraje, účastníci této veřejné soutěže a konečně členové hodnotitelské poroty. Tuto skutečnost uvádím z toho důvodu, že někteří členové poroty poté v tisku, po uveřejnění protestů mohli operovat a vysvětlovat zcela tendenčně, protože dávali informace lidem, kteří o těchto soutěžních pravidlech neměli ani potuchy.

Krajský úřad dne 27.3.2001 vyhlásil veřejnou soutěž na zhotovitele symbolů Budějovického kraje a zveřejnil podmínky této soutěže. Soutěž probíhala v období od 12.4.2001 do 15.6.2001. Do soutěže se přihlásilo celkem 27 účastníků a předložilo určitý počet návrhů – celkem 82 návrhů znaků a 94 návrhů praporů. Jednotlivými účastníky soutěže se stali Arnošt Drozd, Pavel Fojtík a Jan Oulík z Prahy, Karel Maráz a Petr Haimann z Brna, Antonín Urbánek, Viktor Fiala a Petr Obelfalcer z Plzně, Milan Týma z Chotěboře-Jirkova, Miroslav Hirsch ze Dvora Králové nad Labem, Petr Obst ze Štok, Věra Sukeníková z Opavy, Stanislav Kasík z Roudnice nad Labem, Vladimír Chmelař z Pardubic, Martin Busta z Horažďovic. Zastoupení jihočechů bylo následující - Zdeněk Řepa, Martin Winkelhofer, Milan Daněk a Jaroslav Křišťan z Českých Budějovic, Tomáš Baran z Českého Krumlova, František Doubek a Jan Adámek z Písku, Petr Kolář ze Strakonice, Tomáš Halama z Bechyně, Jindřich Tomášek z Vlachova Březí, Jan Antonín Mager z Prachatic, Ivo Kopka z Volyně a Václav Rameš z Lomnice nad Lužnicí.

Každý ze soutěžících pojal soutěž odlišně. Někteří předali pouze jediný návrh, někteří více. A rozdíly v pojetí návrhů byly opravdu obrovské. Vždyť mezi přihlášenými byli například heraldici Arnošt Drozd, Stanislav Kasík, Jan Oulík, malíř a grafik František Doubek, historik Karel Maráz, historik a archivář Václav Rameš a další.

Dalším krokem v soutěži bylo otevírání obálek hodnotitelskou komisí. Ta se sešla dne 21.6.2001. O tomto otevírání byl zpracován protokol, do kterého se okamžitě po otevření zapisoval jejich obsah. Na protokolu jsou uvedeny u každého jména v jednotlivých kolonkách, zda podle požadavků vyhlášení soutěže obálka obsahuje všechny požadované náležitosti. Pokud v obálce nebyly, je kolonka proškrtnuta. Na konci tabulky je připsán sloupec s názvem přijat, nepřijat. V tomto kole měly být vyřazeny ti přihlášení, kteří nesplnili dodání všech požadovaných dokumentů.

Zdeněk Řepa nedodal finanční požadavky, prohlášení a souhlas, proto byl ze soutěže vyřazen. Arnošt Drozd nedodal finanční požadavky, prohlášení a souhlas a také byl vyřazen, Petr Obst nedodal finanční požadavky, prohlášení a souhlas a byl rovněž vyřazen, Viktor Fiala rovněž nedodal finanční požadavky, prohlášení a souhlas a také byl vyřazen. Kromě těchto čtyř byli rovněž vyřazeni Antonín Urbánek, Věra Sukeníková, Tomáš Halama (původně schválen, následně změněno na „vyřazen“), Petr Haimann, Vladimír Chmelař a Jindřich Tomášek. Těchto šest, ačkoliv v obálkách měli všechny požadované dokumenty, bylo rovněž vyřazeno. U některých důvod uveden v protokolu není, u některých (Urbánek, Haimann) je uvedeno z herald.hl. (snad „z heraldického hlediska“ ???).

Pro jistotu jsem si prohlédl ještě jednou návrhy vyřazených kandidátů, abych identifikoval případné „heraldické“ důvody vyřazení těchto účastníků soutěže. Po prohlédnutí těchto návrhů jsem dospěl k názoru, že tito účastníci byli vyřazeni z důvodu **porušení některých ustanovení podmínek této veřejné soutěže**, tedy ne z heraldického hlediska – toto označení na protokolu je naprosto chybné. Abych čtenářům vysvětlil, o co se vlastně jednalo, popíšu dále jednotlivé možné důvody, jak jsem je po přečtení protokolu a prohlédnutí jednotlivých návrhů našel já.

V případě Tomáše Halamy a Jindřicha Tomáška bylo pravděpodobně důvodem jejich vyřazení provedení návrhů praporů, které měly tvar čtverce, ačkoliv podmínky v části III., bod 2.2. jasně uváděly, že „...*prapor má být složen ze čtyř obdélníkových polí*“. To by se dalo brát jako porušení podmínek soutěže.

U Vladimíra Chmelaře byl pravděpodobným důvodem vyřazení vložení štítu se znakem města Českých Budějovic do 3 pole štítu a možná i figura polovičního kapra.

Věra Sukeníková porušila soutěžní podmínky v části III. bod 2.1. „...*dodrženo musí být výsadní postavení zemských symbolů, tzn. V prvním poli musí být historický znak země, k níž náleží větší část nově ustaveného kraje...*“, paní Sukeníková umístila českého lva do pole č.2 a to byl pravděpodobně důvod k jejímu vyřazení.

Antonín Urbánek porušil soutěžní podmínky v části III. bod 2.2. tím, že pole jeho praporu jsou prázdné, kopírují pouze barvy polí štítu. V podmínkách je uvedeno, že „*prapor je heraldický, tj. s převodem celého znaku bez štítu na list praporu do čtyř obdélníkových polí*“.

V návrzích Petra Haimana jsem žádnou zjevnou heraldickou chybu, jaké byly u ostatních návrhů nenašel. Jediné co mne napadlo, byla zmínka o „*celém znaku města Českých Budějovic*“, která se také objevila v odpovědích pana Zelenky na mé námítky, které byly otištěny v novinách.

Původně mi byl důvod vyřazení šesti soutěžících, kteří dodali všechny požadované dokumenty záhadou, ale po prohlédnutí vyřazených návrhů nezbyvá než souhlasit

s rozhodnutím komise, protože tito soutěžící skutečně porušili některá ustanovení soutěžních podmínek.

Ale když už byly v této fázi posuzovány i porušení soutěžních pravidel v oblasti heraldické, **proč komise nebyla důsledná v posuzování všech nedostatků a proč například nebyly již v této fázi soutěže vyřazeny návrhy Tomáše Barana, Petra Koláře a Františka Doubka které stejným způsobem porušovaly soutěžní podmínky veřejné soutěže.** V tomto konkrétním okamžiku došlo ze strany hodnotitelské komise k závažnému porušení nejenom soutěžních podmínek vyhlášené veřejné soutěže, ale hlavně k selhání odborné části hodnotitelské poroty. Toto své tvrzení mohu podepřít velice jednoduše – fotokopii návrhů znaků praporů p.Barana, p.Koláře a p.Doubka.

Konkrétně všechny návrhy praporů p.Barana porušovaly část III. bod 2.1. „...*dodrženo musí být výsadní postavení zemských symbolů, tzn. V prvním poli musí být historický znak země, k níž náleží většina nově ustanoveného kraje...*“ Každý heraldický učeň, natož heraldický odborník, kterého do hodnotící komise doporučil předseda podvýboru pro heraldiku a vexilologii, by v tomto okamžiku, při pohledu na návrhy praporů pana Barana poznal, že figura, která byla nakreslena na všech návrzích praporů je v rozporu s výše uvedenými soutěžními podmínkami. Figura „*kráčejího lva*“ není totožná s figurou „*lva ve skoku*“, která je uvedena v zákoně ČNR o státních symbolech České republiky ze dne 17.12.1992.

V případě p.Koláře zase byla porušena rovněž část III. bod 2.1. „*Znak – je nezbytné dodržet čtvrcení francouzského štítu*“. Jeho návrh byl sice čtvrcen, ale toto čtvrcení bylo narušeno umístěním trojvrší se zlatým kulem v patě štítu.

V případě p.Doubka měly být jeho návrhy vyřazeny z důvodu porušení rovněž části III. bod 2.1. „*Znak – je nezbytné dodržet čtvrcení francouzského štítu*“. V jeho případě mělo být důvodem vyřazení nedodržení použití francouzského štítu. Návrhy, které p.Doubek předložil byly umístěny místo na francouzském štítě na štíty španělské.

V tomto okamžiku by bylo na místě se zeptat dvou odborníků, heraldiků, jaký měli důvod k tomu, aby všechny návrhy pana Barana a pana Koláře pustili dál, ačkoliv dobře věděli, že jsou v rozporu s vyhlášenými soutěžními podmínkami.

Ostatní účastníci veřejné soutěže tedy prošli do dalšího kola hodnocení. A jaké byly výhrady hodnotitelské komise k těmto postupujícím do druhého kola. U jednotlivých hodnocených účastníků, kteří do třetího kola již nepostoupili, jsou uvedeny nic neříkající poznámky.

Toto druhé kolo bylo hodnoceno stejný den, jako byly otevírány obálky. Na rozdíl od protokolu o otevírání obálek ale zápis o tomto hodnocení je strohý, krátký a nejasný, tedy naprosto nedostačující vážnosti soutěže. Předpokládal bych, když už k hodnocení byla jmenována „**odborná komise**“ s **minimálně dvěma profesionálními heraldiky** a dalšími dvěma odborníky z oboru historie (usuzuji tak podle titulu u těchto osob), že důvody vyřazení jednotlivých účastníků soutěže budou fundovaně vysvětleny a podrobně popsány. Vždyť se jednalo o rozhodnutí u účastníků soutěže, kteří **splnili všechny podmínky vyhlášené soutěže** a zjevně heraldicky vyhověli prvnímu kolu. Toto velice strohé sdělení, uvedené na jednom seznamu účastníků na mne dělá dojem, jakoby se odborná porota snažila zbavit povinnosti. Předpokládal bych u poroty, která je částečně složena z odborníků alespoň formulování základních tezí, podle kterých budou jednotlivé návrhy posuzovány, toto mi v dokumentech úplně chybí. V podmínkách soutěže je pouze strohé oznámení dvou bodů – **obsahové pojetí návrhu, výtvarné provedení návrhu.** Co se tím vlastně myslelo? Kdo rozhodl o tom, že

budou vyřazeny návrhy, které obsahují historický znak Moravy? Kdo rozhodl o tom, že budou vyřazeny návrhy, které obsahují historický znak Čech ve dvou úhlopříčně položených polích? Tyto návrhy přece přesně odpovídali vyhlášeným soutěžním podmínkám a dokonce byly v souladu s kritérii pro udělování znaků a praporů krajům, které vyhlásil Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Usnesením č.198 Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. A v soutěžních podmínkách je doslova řečeno, že **„Návrhy znaku a praporu kraje musí respektovat kriteria a doporučení pro udělování znaků a praporů krajům přijatá podvýborem pro heraldiku a vexilologii výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR“**. Všechny vyřazené návrhy tomuto znění odpovídaly, tak proč byly vlastně nevyhovující?

Co dodat k jednotlivým vyřazeným účastníkům tohoto kola soutěže? Vzhledem k tomu, že jsem podrobněji hodnotil i důvody vyřazení účastníků v prvním kole – u otevírání obálek, budu se podobně zabývat i hodnocením poroty v kole druhém.

Maráz Karel – (neheraldické, Morava, graficky neodpovídá) – pan Maráz předložil celkem 4 návrhy znaku a praporu. Co myslela porota jednotlivými námitkami? Podle poznámek z hodnocení vadila hodnotící komisi v prvních dvou návrzích moravská orlice, co ale myslela komise poznámkami „neheraldické“ a „graficky neodpovídá“ ?

Týma Milan – (štítek, duplicita) – pan Týma odevzdal 1 návrh znaku a praporu. Komise panu Týmovi podle tabulky vytýkala štítek a duplicitu. Co se týká duplicity, týkala se pravděpodobně pole č.2 a pole č.3, kde jsou v obou případech červené růže – v prvním případě růže pánů z Rožmberka, ve druhém případě znak Krumlovského vévodství. V tomto případě bych chápal rozhodnutí komise tento návrh vyřadit, protože návrh představuje ve dvou polích Rožmberské dominium a znak rodu – zde bych bral vyjádření, že tyto dvě pole nepředstavují identitu Jihočeského kraje. S druhou částí vyjádření ale souhlasit nemohu, protože žádný štítek v návrhu není.

Hirsch Miroslav – (Morava, štítek, duplicita) – pan Hirsch předložil celkem 5 návrhů znaku a stejný počet návrhů praporů. Podle poznámek vadilo komisi použití moravského zemského znaku (jsou v návrzích č.4 a č.5), Další výhradou komise je štítek – tím je pravděpodobně myšlen štítek s českým zemským znakem v poli se znakem sídelního města Českých Budějovic (návrhy č. 2, č. 3, č. 4 a č.5). Seriozní v případě uvádění jako důvodu vyřazení určitého návrhu by bylo, pokud by komise vysvětlila, proč jí vadí štítek s českým zemským znakem ve znaku města Českých Budějovic. V soutěžních podmínkách bylo totiž doslovně uvedeno **„...v dalších polích má být umístěn znak či klíčový derivát znaku sídelního města...“**. Posledním důvodem k vyřazení byla duplicita – zřejmě se tím myslí dvojí použití českého zemského znaku (návrh č. 1) a i v tomto případě by bylo od komise seriózní vysvětlit tento důvod podrobněji.

Mager Jan Antonín – (štítek) – pan Mager předložil k hodnocení jeden návrh znaku a jeden návrh praporu. V jeho případě byl důvodem vyřazení opět štítek. I v tomto případě je námitka stejná jako u ostatních podobně vyřazených návrhů – chybí podrobnější vyjádření důvodu námitek vůči použití celého znaku města Českých Budějovic, které je v souladu se soutěžními podmínkami.

Fojtík Pavel – (duplicita české státnosti, štítek) – pan Fojtík předložil k hodnocení celkem 11 návrhů znaku a 11 návrhů praporů. I v tomto případě je návrhům vytýkána duplicita použití českého zemského znaku (návrhy č. 5, č. 6, č. 7, č. 8, č. 9, č. 10 a č. 11) a seriózní od komise by bylo podrobnější vysvětlení. Druhým důvodem je opět použití štítku a i zde by bylo třeba důvod podrobněji vysvětlit (návrhy č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4). Co se týká obecného posouzení **„obsahového pojetí návrhu a výtvarného provedení návrhu“** jak je uvedeno

v soutěžních podmínkách, mým osobním názorem je, že právě v návrzích pana Fojtíka se mohla najít inspirace ke konečnému vzhledu krajského znaku a co se týká výtvarného provedení, nedají se (pouze dle mého názoru) tyto návrhy s návrhy vítěznými porovnat.

Winkelhofer Martin – (duplicita) – pan Winkelhofer předložil do soutěže 4 návrhy znaků a 13 návrhů praporů. V tomto případě bylo vyřazení všech návrhů předkladatele opět zdůvodněno nic neříkající poznámkou duplicita. Ta se ale týká pouze dvou ze čtyř návrhů znaků. Tentokrát nebyla uvedena námitka proti zemskému znaku Moravy ve dvou zbývajících návrzích – proč? Nicméně v tomto případě je možno uvést, že zde mohla porota u dvanácti z celkem třinácti návrhů praporů provést vyřazení z důvodu položení štítu s návrhem krajského znaku, případně znaku města Českých Budějovic na list praporu. Pouze jediný návrh praporu, ten první, je korektní.

Daněk Milan – (duplicita, štítek) – do veřejné soutěže jsem se přihlásil s celkem osmi návrhy znaků a osmi návrhy praporů. Tak jak je uvedeno i u mnoha výše uvedených soutěžících, byly i mé návrhy vyřazeny z těchto dvou důvodů – duplicita a štítek. V hodnocení mi chybí jak bližší specifikace důvodu k vyřazení, tak i důvod, proč byly vyřazeny návrhy, které evidentně splňovali zadání veřejné soutěže – důvod proč nebyly žádoucí znaky s uvedením zemského znaku Moravy a proč nemohl být v návrzích celý znak sídelního města Českých Budějovic.

Kasík Stanislav – (duplicita) – pan Kasík se do soutěže přihlásil se šesti návrhy znaku a šesti návrhy praporu. Důvodem k vyřazení byla opět duplicita a opět chybělo jakékoliv bližší vysvětlení, které by vysvětlovalo důvod nevhodnosti použití zemského znaku Čech ve dvou úhlopříčných polích (1,4). V tomto případě bych od komise čekal námitku ve smyslu chybějícího znaku či derivátu znaku sídelního města, proč v tomto případě nechyběl je pro mne záhadou.

Doubek František – (duplicita, štítek, městský znak) – pan Doubek do soutěže přihlásil tři návrhy znaku a tři návrhy praporu. Důvodem jejich vyřazení byla údajně duplicita (?), která v jeho návrzích je neexistujícím důvodem, protože nejsou použity dvě identické pole, dále potom štítek a městský znak a zde mi opět chybí bližší vysvětlení důvodu, proč nemůže být použit celý znak města, když to soutěžní podmínky výslovně povolují.

Křišťan Jaroslav – (Morava, orlice, prapor) – pan Křišťan byl v soutěži zastoupen jedním návrhem znaku a dvěma návrhy praporu. I v tomto případě bylo důvodem vyřazení návrhu z další soutěže použití zemského symbolu Moravy a druhým důvodem bylo uvedeno prapor(?). V tomto případě ale porotě nevadilo použití celého znaku sídelního města, ačkoliv její použití u jiných účastníků soutěže bylo důvodem k vyřazení jejich návrhů – **proč ???**

Takto a s takovými výsledky tedy proběhlo druhé kolo hodnocení návrhů, zaslaných do veřejné soutěže na zhotovitele symbolů Budějovického kraje. Působení hodnotitelské komise v této části a jí uváděnými důvody pro vyřazení jednotlivých soutěžních návrhů je mi ale záhadou. Nebo výstižněji řečeno je pro mne působení „odborníků“, kteří byli jmenováni do této komise jako garanti heraldické správnosti spíše zklamáním, protože jako odborníci se nejenom nechovali, ale v této části veřejné soutěže se postarali o naprosté selhání, a to jak naprostou absencí kvalifikovaného zdůvodnění toho, jaká kritéria byla nastavena při hodnocení odborné – heraldické správnosti „**obsahového pojetí návrhu a výtvarného provedení návrhu**“, tak i tím, že jejich vinou se do konečné fáze celé veřejné soutěže dostaly návrhy, které evidentně porušily jimi nastavené podmínky.

Do konečného výběru se tedy dostalo celkem sedm účastníků této veřejné soutěže. Byli jimi Ivo Kopka, Jan Oulík, Václav Rameš, Petr Oberfalcer, Martin Busta, Petr Kolář a Tomáš

Baran. Jak je uvedeno v „Protokolu o jednání a rozhodnutí poroty“, do III. kola postoupilo 7 návrhů, ze kterých porota postupně vyřazovala ty, které nesplňovaly daná kritéria. Zde se opět musím zastavit, protože jsem nikde v materiálech, které jsem měl k dispozici nenašel ani zmínku o tom, že by existovala nějaká napsaná kritéria, podle kterých by mohla tato hodnotitelská komise postupovat a které by tedy měly jednotlivé návrhy splňovat. Jedinými kritérii, která byla napsána a podle kterých komise postupovala, byly tedy soutěžní podmínky veřejné soutěže, a těmto napsaným kritériím vyhovovala většina ze všech návrhů.

Nicméně vraťme se k psaným skutečnostem a k tomu, jak hodnotitelská komise postupovala ve své práci dále.

Prvním, kdo v tomto „konečném rozstřelu“ opustil soutěž, či mluvou protokolů byl vyřazen, byl návrh pana Ivo Kopky. Ve vyjádření hodnotitelské poroty se uvádí, že **„kombinace husitského kalichu s růží je nepřipustná, postrádá historickou logiku, kalich symbolizuje období pouze jedné generace v rámci dějin Jihočeského kraje, v čemž je přehodnoceno diskutabilní povahy“**. Tolik důvod proč byl návrh pana Ivo Kopky vyřazen. Pan Kopka se soutěže zúčastnil se třemi návrhy znaků a třemi návrhy praporů. Ve vyjádření poroty sice není uvedeno, kterého z návrhů se uvedené hodnocení týká, nicméně růže a kalich jsou ve všech třech.

Dalším vyřazeným byl Jan Oulík. Ve vyjádření poroty se uvádí jako důvod **„druhé pole se znakem Krumlovského vévodství jako takový nereprezentuje celý jihočeský kraj a jeho dějiny“**. Pan Oulík se soutěže zúčastnil s jedním návrhem.

Třetím vyřazeným byl Václav Rameš. V jeho případě bylo důvodem k vyřazení **„heraldická pochybnost třetího pole“**. Václav Rameš se soutěže zúčastnil se dvěma návrhy znaku a dvěma návrhy praporu. V čem spočívá heraldická pochybnost třetího pole? Předpokládám, že se vyjádření týká návrhu č. 1, který by se pravděpodobně trochu problematičtěji popisoval, ale v druhém případě pochybnost absolutně není. Výše uvedené hodnocení se tedy týká kterého (???) ze dvou znaků, které k hodnocení předložil pan Rameš? Opět pochybnosti v rozhodnutí poroty, která i v tomto případě měla konkretizovat jednotlivé návrhy.

Dalším vyřazeným byl pan Petr Oberfalcer, který byl vyřazen z důvodu **„neheraldického uspořádání druhého a třetího pole, třetí pole je dle poroty navíc barevně nevyváženo, mělo by být opačných barev“**. Pan Oberfalcer se soutěže zúčastnil s jedním soutěžním návrhem znaku a jedním návrhem praporu. I v tomto případě by se dalo úspěšně s porotou nesouhlasit, protože o neheraldickém uspořádání třetího pole nemůže být ani řeč – v tom případě by byl neheraldický i znak rodu pánů z Rožmberka. A co se týká opačných barev tohoto pole, je vyjádření poroty naprosto vedle. Zde patrně došlo k prohození v textu a změna barev se měla týkat pole č. 2, tedy pole s kaprem. I tak se mi ale jeví, že i v tomto případě je vyjádření hodnotící poroty prostou výmluvou a postrádá jakoukoliv odbornost.

Posledním vyřazeným byl Martin Busta. V jeho případě je vyjádření poroty **„heraldicky nezvládnuté čtvrté pole, především u praporu, kombinace města a ryby je nevhodná“**. Pan Busta se soutěže zúčastnil s jedním soutěžním návrhem znaku a jedním návrhem praporu. Co dodat k výroku poroty. V tomto případě by se asi dalo s jejím výrokiem souhlasit, protože čtvrté pole není právě nejestetičtější. Spojení derivátu znaku města s modrou barvou vody a plovoucím kaprem zrovna nejlépe nevypadá.

No a ve svém výčtu jsme se dostali až do finále. Druhé místo v soutěži získal návrh Petra Koláře. V hodnocení poroty je uvedeno **„komise oceňuje originalitu, s kterou byla do předepsané formy štítu zakomponována neodmyslitelná pro Jihočeský kraj symbolika“**.

Šumavy (zelené trojvrší v patě štítu se symbolem Zlaté stezky)“. Jak se na takovéto hodnocení „odborné poroty“ dívat? Možná trochu líbivý obrázek, který by při jednání podvýboru pro heraldiku a vexilologii neprošel ani, kdyby pan Zelenka nasazoval páky, jaké by chtěl. Tohle prostě projít nemohlo. Navíc právě toto zelené trojvrší se symbolem zlaté stezky porušovalo soutěžní pravidla a mělo být důvodem vyřazení tohoto návrhu ze soutěže.

Dostáváme se k vítěznému návrhu. Jejím „autorem“ byl Tomáš Baran. V jeho případě bylo vyjádření komise následující: *„Jednohlasně dospěla porota k názoru, že vítězným návrhem se stal návrh, který nejvhodněji reprezentuje Jihočeský kraj, jak po stránce historické i geografické – Šumava (Zlatá stezka, Vltava), Moravská část (levá půle Hradecké růže). Komise doporučuje výtvarníkovi v třetím poli dva kůly sjednotit a poltit a přenést celý znak na praporový list“*. Pan Baran se soutěže zúčastnil s šesti návrhy znaku a třemi návrhy praporu. Problém v jeho případě nastal hned v prvním kole, protože jeho návrhy všech praporů naprosto neodpovídaly soutěžním podmínkám vyhlášené veřejné soutěže, a to z toho důvodu, že v návrzích praporů nebyl soutěžními podmínkami požadovaný zemský symbol země, k níž patří větší část nově zřízeného kraje, tedy Čech – zemským symbolem Čech je stříbrný, korunovaný, dvouocasý lev ve skoku. To, co bylo namalováno v praporech panem Baranem by se dalo označit jako cokoliv jiného, ale ne jako zemský symbol Čech. Možná, se zavřenýma očima by se tato figura dala popsat jako kráčeující lev, ale to zase není zemský symbol Čech. V tomto případě odborná část poroty naprosto selhala. Navíc návrhy pana Barana porušovaly tyto soutěžní pravidla i v dalším bodě. V části III. bod 2.2. je řečeno že *„Prapor – „heraldický“, tj. s převodem celého znaku bez štítu na list praporu do čtyř obdélníkových polí“*. V případě dvou návrhů (návrh znaku 1a a praporu 1 a návrhu znaku 2a a praporu 2) nejsou pravidla porušena, ale v případě všech ostatních návrhů nebyl dodržen požadavek na heraldický prapor. A z tohoto důvodu měly být všechny návrhy pana Barana ze soutěže vyřazeny tak, jak toto pravidlo bylo použito v jiných případech.

Zajímalo mne, jakým způsobem byl vítěz v posledním kole vybírán. Údajně každý člen hodnotitelské poroty hodnotil v posledním kole jednotlivé návrhy samostatně a své postřehy zapisoval do předtištěné tabulky. Tyto tabulky jsou obsaženy v materiálech, které byly předány do archivu. Podle prezenční listiny bylo přítomno 10 z jedenácti jejích členů – jednání se nezúčastnil p. Stráský. Daly by se rozdělit asi do dvou skupin – jedna skupina odevzdala tiskopisy prázdné s výjimkou návrhů na 1. – 3. místě, druhá skupina je odevzdala podrobně vyplněné. Ovšem zajímavé na tom je, že všichni do jednoho mají u jednotlivých hodnocených účastníků úplně stejné důvody, v některých případech dokonce napsané totožnými slovy. Není to tak trochu divné? Předpokládal bych, že když **samostatně** hodnotí jedenáct různých lidí, z toho většina z nich nebyla rozhodně odborníky v daném oboru, že budou mít poznámky rozdílné, ne totožné. Takto to vypadá, jako by někdo z poroty ostatním výsledky nadiktoval. A potvrzuje to i podrobné prostudování jednotlivých hodnotitelských listů – jeden z hodnotitelů – pan Kubů si totiž do hodnocení iniciativně připsal např. *„vyřazen v předvýběru, nebo vyřazen v 1.kole“*, čímž tak trochu popřel vyjádření mluvčích, že každý člen poroty hodnotil všechny návrhy samostatně a že takto vznikl výsledek této veřejné soutěže.

Ve svém popisu skutečností a událostí jsem se dostal až do okamžiku, které vedly až k vyhlášení výsledků veřejné soutěže na zhotovitele symbolů Budějovického kraje. Až do tohoto okamžiku všechna jednání probíhala za zavřenými dveřmi bez přítomnosti veřejnosti. Teprve v tomto okamžiku se veřejnost dozvěděla výsledky, a to tím způsobem, že pan Schinko ukázal novinářům vítězný návrh, který vybrala hodnotitelská porota. Tento návrh, tedy fotografie pana radního Schinka, který držel vítězný návrh, vyšla v denním tisku –

v Českobudějovickém Deníku dne 2.srpna 2001, a samozřejmě i na webových stránkách krajského úřadu, kde byla tato informace uveřejněna o jeden den dříve.

Okamžitě po shlédnutí vítězných návrhů bylo patrné, že něco není v pořádku. Ten, kdo alespoň trochu rozumí heraldice při pohledu na podobu praporu viděl, že to, co je uváděno v popisu jako podoba **historického znaku země, tedy českého lva (stříbrný, korunovaný, dvouocasý lev ve skoku)**, se bohužel ani s oběma očima zavřenýma nedalo za tento, nám všem tak drahý symbol českého krále označit. Já sám jsem tehdy použil asi docela přiléhavé přirovnání „plazící se lev“. Na základě tohoto vyobrazení a dalších nedostatků, které schválený znak obsahoval jsem napsal protest proti výsledkům soutěže, který jsem poslal nejenom Krajskému úřadu, ale i Českobudějovickému deníku. Konkrétně se jednalo o porušení soutěžních podmínek vyhlášené veřejné soutěže v tom, že „dodrženo musí být výsadní postavení zemských symbolů...“, konkrétně mně ve vítězných návrzích chyběl zemský znak Moravy – moravská šachovaná orlice, která nebyla ani v jednom z vybraných návrhů. Aby bylo i čtenářům tohoto článku zřejmé o co jsem opřel svůj protest, tedy **v závazných kritériích podvýboru pro heraldiku a vexilologii bylo doslova řečeno, že v prvním poli musí být znak země, k níž náleží většina kraje, ve druhém poli znak, nebo klíčový derivát znaku sídelního města, ve třetím poli vykreslení současné, či tradiční dílčí identity kraje a ve čtvrtém poli znak země, ke které náleží menší část kraje.** Tak jak to zástupci novinářů umí, podařilo se jim v článku vytáhnout právě jenom část, která se týkala absence zemského znaku Moravy.

Reakcí na tento můj protest, **jehož části byly otištěné i v Českobudějovických listech** byly dva články – první byl otištěn 18.srpna 2001 a jeho autorem byl Juraj Thoma, člen hodnotitelské poroty. Ve svém článku doslova uvedl: „...*jeho instalace (myslí se moravského znaku) byla předmětem dlouhé diskuse. Stejně jako zazněly důvody proč orlici ve znaku zobrazit, zazněly důvody, proč v tomto ohledu volit opatrnější přístup. Porota se nakonec rozhodla pro znak, který ji nereflekтуje*“. Tehdy jsem ještě neznal všechny souvislosti a hlavně neměl jsem možnost nahlédnout do materiálů. V současné době mám již tyto materiály prostudovány, a jak jsem z nich zjistil, **v materiálech není ani zmínka o jakékoliv diskuzi o tom, podle jakých kritérií by se měly jednotlivé soutěžní návrhy posuzovat**, hodnotitelská komise se podle materiálů sešla pouze 2x – 1x při otvírání obálek a vyřazení nevyhovujících návrhů dne 21.6.2001 odpoledne – je uváděna 15.00 hodina a podruhé dne 3.7.2001 a to se hodnotilo posledních 7 návrhů, které prošly do konečné fáze hodnocení.

Druhý článek byl napsán dalším členem hodnotitelské komise, Alešem Zelenkou a otištěn o dva dny později, tedy 20.srpna 2001 a v něm je uvedeno: „...*kromě toho podmínky soutěže nehovoří o zakomponování historického znaku země , k níž náleží menší část nově ustanoveného kraje...*“. Tímto sdělením se pan Zelenka pro mne stal člověkem, **který vědomě lže**, protože se stačilo podívat do soutěžních podmínek, ve kterých je v části III. bod 2.1. doslovně uvedeno „...*V prvním poli musí být historický znak země, k níž náleží většina nově ustanoveného kraje. V dalších polích má být umístěn znak či klíčový derivát znaku sídelního města, vykreslení současné či tradiční dílčí identity kraje, příp. historický znak země, k níž náleží menší část nově ustaveného kraje*“. V další části článku uvádí důvody, proč by měl moravskou orlici nahradit symbol jindřichohradecké zlaté růže, protože „...*páni z Hradce, jejichž doména sahala přes zemskou hranici na Moravu...*“. To byla pravděpodobně reakce na mou argumentaci na odůvodnění protestu slovy že „...*půlená růže může symbolizovat rody pánů z Rožmberka, a Hradce, ale rozhodně ji nelze považovat za symbol toho, že část našeho kraje je historickou částí Moravy...*“ a dále jsem ve svém protestu uvedl, že „...*při tomto vysvětlení by mohlo dojít i k mylnému výkladu, že do*

Jihočeského kraje patří také část středních Čech, konkrétně Sedlčanska, které měl v držení rod pánů z Rožmberka...“. Co se mi navíc v tomto článku nelíbilo, bylo panem Zelenkou do úst obyvatel Jihočeského kraje vložené nepodložené tvrzení že *„...těžko si lze představit, že by drtivá část obyvatel jižních Čech byla ochotna akceptovat zemský znak Moravy ve znaku Jihočeského kraje...“.* V další části článku se pan Zelenka navíc vyjádřil v tom smyslu že *„... stejně tak se nevyžadoval v novém krajském znaku celý znak krajského města, nýbrž pouze jeho derivát...“* a dále se zcela nekorektně dotkl toho, že právě z tohoto důvodu byly mé návrhy z dalšího hodnocení vyřazeny. Zde se pan Zelenka opět dopustil lehce prokazatelné lži, protože v již výše uvedené části III. soutěžních podmínek bylo doslovně uvedeno *„...V dalších polích má být umístěn znak či klíčový derivát znaku sídelního města...*“. A jestliže byl kterýkoliv z předložených návrhů a to ať se jednalo o návrh kteréhokoliv předkladatele, vyřazen z důvodu, že obsahoval celý znak sídelního města, jednalo se o krok, který byl v rozporu s vyhlášenými soutěžními podmínkami a **byl to důvod k celkovému anulování výsledků soutěže a jejímu opakování, ale s jinou – profesně způsobilou ale hlavně nezaujatou hodnotitelskou porotou.**

Vzhledem k tomu, že reakce byly dost ostré, napsal jsem do novin **odpověď** na tyto reakce, ale ta již **nikdy nebyla otištěna**. Ptal jsem se paní redaktorky, které jsem odpověď posílal, proč nebyla otištěna. Odpověděla mi ve smyslu, že vedení redakce rozhodlo, že prý čtenáře problémy tohoto typu nezajímají. Můj názor byl tehdy i nyní ten, že kraj prostě vydání jakýchkoliv dalších mých reakcí na výběr znaku zakázal, čímž vlastně vydavatel novin porušil tiskový zákon.

Následoval nový protest proti výsledkům soutěže, kde jsem v textu uvedl několik skutečností, kterými na můj první protest reagoval pan Zelenka. Jako další důvod, proč jsem požadoval anulování výsledků veřejné soutěže byla právě již zmíněné porušení soutěžních podmínek v tom smyslu, že jako vítěz soutěže byl určen návrh, který obsahoval figuru, která nerespektovala soutěžní podmínky, konkrétně část III., bod 2.1. *„...V prvním poli musí být historický znak země, k níž náleží většina nově ustanoveného kraje...“* ve všech návrzích pana Barana totiž v prvním poli návrhu praporu byl **kráčejší lev** a ne **lev ve skoku**.

V září, konkrétně 6.9.2001 proběhlo 3. jednání poroty, která jednak posoudila veškeré námítky, které obdržela. Na základě odpovědi jsem se dozvěděl, že porota mé námítky zamítla s tím, že v příloze posílá zápis z jednání poroty a že konečné rozhodnutí týkající se dodržení heraldických pravidel u oceněných návrhů provede Podvýbor pro heraldiku PSP ČR a že žádost o posouzení návrhů byla odeslána dne 27.8.2001.

Podle přiloženého zápisu jsem se dozvěděl, že jsem nebyl jediným, kdo nesouhlasil s výsledky veřejné soutěže. Tak jako já se proti výsledkům veřejné soutěže ohradili i někteří další účastníci soutěže, ale i další osoby, které si všimly nesrovnalostí ve vyhlášených vítězných návrzích.

Tomáš Halama (námítka proti vyřazení návrhu z důvodu čtvercových polí), který ve svém protestu uvádí jednak nesoulad vítězného návrhu s vyhlášenými soutěžními podmínkami a závaznými kritérii vyhlášenými podvýborem pro heraldiku a vexilologii – podoba lva v návrzích praporů neodpovídá zemskému symbolu Čech.

Václav Rameš (námítka, že všechny tři vítězné návrhy porušují vyhlášené soutěžní podmínky, vůči nesprávnému heraldickému popisu), v textu navíc uvádí: *„...Odborná porota, dle mého názoru, neakceptovala soutěžní podmínky. Všechny tři vítězné návrhy se totiž nějakým způsobem prohřešují proti zásadám, které byly předem stanoveny. Jako jeden z přihlášených autorů se také domnívám, že všem zúčastněným mělo být oznámeno, jak byly jejich návrhy hodnoceny, případně proč byly vyřazeny. Dodnes se tak nestalo. Povinnost to*

jistě není, slušnost však ano. Také by bylo zajímavé oznámit veřejnosti (nejen na úřední desce), kdo se skrývá pod pojmem odborná porota a kolik v ní zasedalo skutečných heraldiků profesionálů“. S názorem p.Rameše nelze, s odstupem doby, než souhlasit. To, že tehdy prakticky nikdo nevěděl (a nevyjímám z toho ani všech 27 účastníků soutěže), kdo je členem této hodnotitelské komise je více než podivné. A s odstupem dvanácti let nelze jinak, než konstatovat, že odborníkem na heraldiku v komisi nebyl vlastně nikdo.

Jan Oulík se v námitce pouze podivuje nad neoznámením výsledků soutěže a také požaduje sdělení k tomu, aby byly oznámeny případné důvody vyřazení.

Vladimír Halama (námitky vůči vítěznému návrhu, znak města Českých Budějovic nebo jeho derivát, námitka vůči nesprávnému použití zemského znaku Čech – odpovědí bylo, že neexistuje definice českého lva, námitka vůči vzhledu pole č. 3). Z jeho výhrad je možno například uvést: *„Po konzultaci s heraldiky považuji vybrané návrhy za nedostatečně propracované s tím, že obsahují z heraldického hlediska závažné chyby. Výběrové řízení by mělo být opakováno s tím, že v komisi by měli být ve větším počtu zastoupeni heraldici zvučných jmen (odborníci). Soutěžní podmínky je třeba přesně specifikovat. Není totiž vyloučeno, že některé z návrhů byly při předběžném hodnocení vyloučeny z důvodu nepřesného zadání podmínek, které umožnili alternativní výklad podmínek soutěže, komisi při výběru neakceptovaný. Lev na návrhu praporu je zobrazen v jiné pozici, než na státním znaku. Tento znak není českým znakem.“*

Střední rybářská škola Vodňany měla výhrady k tomu, že *„...rybářská veřejnost je znepokojena, že zpracovatelé ve svých návrzích zcela zapomněli, nebo pominuli to, co je po staletí charakteristické právě pouze pro Jihočeský kraj a to jsou ryby a rybníky. Ve sdělovacích prostředcích jsme shlédli několik snad vítězných návrhů, ale náznak uvedených symbolů jsme tam nenašli“.* I v tomto případě by se dalo říct, že je s podivem, proč do znaku Jihočeského kraje byl hodnotitelskou komisí a vedením kraje tak vehementně vnucován symbol problematické Zlaté stezky a naprosto byl pominut symbol, se kterým vždy byl a dosud i je spojován Jihočeský kraj – symbol rybníkářství – kapr. Když jsem připravoval návrhy znaků pro soutěž, ptal jsem se i mnoha svých přátel, kteří nejsou z jihu Čech na to, co si představí při otázce na Jihočeský kraj. V naprosté většině případů jsem dostal tři odpovědi – pivo, rybníky, kapr. Toť hovoří za vše.

Viktor Kubík (námitka k vítěznému návrhu, heraldickým chybám ve třetím poli, absenci znaku sídelního města ve čtvrtém poli, v návrhu praporu není český lev). Zajímavý byl jeden z posledních odstavců protestu pana Kubíka, který doslovně říká: *„Tento můj protest a následná doporučení nejsou vedeny osobními ambicemi a zájmy. Pouze jsem předpokládal, jak vidím naivně, že symboly našeho kraje budou vybírány alespoň s ohledem k základním heraldickým zásadám, neboť jde o úkol veledůležitý a Vaše rozhodnutí bude historicky zásadní a zcela mimořádné. Chci věřit a doufám, že většina z Vás nepřipustí historické zesměšnění jižních Čech a podobu našich symbolů dříve, než se k jihočeskému znaku a praporu bude vyjadřovat příslušný parlamentní výbor a ušetříte sebe i svůj kraj nežádoucí ostudy“.*

V závěru zápisu bylo uvedeno: *„Dle názoru poroty nebyly porušeny „Podmínky veřejné soutěže“ a proto není důvod k zrušení soutěže. Porota došla k závěru, že oceněné návrhy respektují heraldická pravidla. Jediným kompletním orgánem k posouzení oceněných návrhů je podvýbor pro heraldiku PSP ČR. Předsedovi tohoto podvýboru byly oceněné návrhy s žádostí o posouzení zaslány dne 27.8.2001. Porota se ohrazuje proti veřejnému osočení, kterým byla zpochybněna její odborná způsobilost a objektivita. Porota trvá na tom, že dostala svému poslání, k němuž se její členové komise písemně, dobrovolně*

zavázali. Z 11-ti členné poroty bylo 5 členů ZK, 1 zástupce úřadu a 5 odborníků z řad veřejnosti. Je tedy zřejmé, že podíl odborníků v porotě byl dostatečný“.

Na základě tohoto dopisu jsem si vyžádal zápisy z 1. a 2. jednání komise, a dále kopii doporučení podvýboru pro heraldiku a vexilologii ze dne 20.2.2001, abych si ověřil, zda bylo jednání korektní. Kolem 20.září 2001 jsem v odpovědi dostal i požadované kopie dokumentů. Z těchto tří dokumentů jsem se dozvěděl následující.

Prvním dokumentem byl dopis předsedy podvýboru pro heraldiku a vexilologii, PhDr. Vladimíra Cisára, ve kterém bylo sděleno jako hlavní informace „...***že je nutné usnesení výboru č. 198 ze dne 8.listopadu 2000, které stanoví kriteria pro jejich udělování, upřesnit. Proto se dohodl na následujících doporučeních, kterými kriteria pro udělování znaků a praporů krajům upřesňuje a doplňuje. Při kompozici znaku je nezbytné dodržet čtvrcení francouzského štítu, pořadí jednotlivých polí je však možno upravit s ohledem na zásady heraldické tvorby (tj. především kombinování barev a kovů). Dodrženo však musí být výsadní postavení zemských symbolů, tj. např. znak Čech (Moravy, Slezska) musí být zásadně v 1. Polí a musí tak hierarchicky předcházet symboly kraje a sídelního města“.***

V prvním jednání byl zvolen předseda a místopředseda poroty. ***“Celkem bylo doručeno 27 soutěžních návrhů. Porota přijala do dalšího hodnocení 17 návrhů, 10 návrhů porota nepřijala z důvodu nesplnění soutěžních podmínek. O otevření obálek byl pořízen protokol, který je přílohou tohoto zápisu“.*** A další informací bylo, že ***„Ihned po otevření obálek a podepsání protokolu přistoupila porota k posuzování přijatých 17 soutěžních návrhů – pracovní nazvané 2. kolo. V tomto druhém kole nebylo přijato z hlediska heraldického 10 návrhů a do závěrečného hodnocení (3. kola) postupuje 7 soutěžních návrhů“.*** Pro mne zajímavou informací bylo to, že dokument má ještě přílohu – protokol o otevírání obálek. **Ten mi ale předán nebyl.**

V druhém jednání bylo jeho náplní hodnocení posledních 7 soutěžních návrhů. Doslovně je v zápise uvedeno ***„Do závěrečného hodnocení 3. kola postoupilo 7 soutěžních návrhů č. 6, 9, 18, 21, 22, 24, 25. Porota hodnotila a postupně vyřazovala heraldicky a graficky nezvládnuté, barevně nevyvážené návrhy, s nevhodnými kombinacemi. Důvody vyřazení jsou popsány v Protokolu o jednání a rozhodnutí poroty, který je k zápisu přiložen“.*** I tento zápis měl podle vnitřního obsahu opět přílohu, **která mi ale opět nebyla předána.** Dále je v zápise uvedeno sdělení, které oznamuje, že porota předloží Radě kraje ke dni 31.7.2001 první tři návrhy, které splňují všechny dané požadavky. Porota se prý jednotně shodla na prvních třech návrzích. 1. místo Tomáš Baran, návrh 25/3b, 2. místo Petr Kolář – návrh 22/A, 3. místo Tomáš Baran, návrh 25/2b. V další části bylo sděleno, že porota doporučuje Radě Jihočeského kraje, aby do jednání Zastupitelstva Jihočeského kraje (11.9.2001) předložila k projednání a schválení návrh k dopracování. Zastupitelstvo že vybere ze třech návrhů vítěze, jehož návrh bude zaslán Parlamentu ČR, a to dne 19.9.2001.

Po obdržení těchto tří dokumentů a **zjištění, že jsou neúplné** a tudíž se vlastně nedá zjistit, zda byl postup hodnocení porotou v souladu s vyhlášenými soutěžními podmínkami jsem opětovně požádal o doplnění těchto chybějících dokladů. Bohužel marně, protože mi bylo sděleno, že žádné přílohy již neexistují. Reakcí na všechny tyto nedostatky a na zamítavou odpověď poroty bylo sepsání další stížnosti na jednání poroty, který reagoval na článek pana Zelenky otištěný v Českobudějovickém deníku (odeslán Radě kraje dne 24.9.2001). Žádal jsem v něm anulování výsledků poroty z toho důvodu, že v článku pan Zelenka sdělil, že jeden z mých návrhů byl vyřazen z důvodu použití moravského zemského znaku, a použití celého znaku Českých Budějovic, protože ***„jestliže z uvedeného důvodu byl jakýkoliv návrh vyřazen, hodnotitelská porota porušila soutěžní podmínky, neboť v bodu 2.1. zmíněných***

podmínek se doslova uvádí: V dalších polích má být umístěn znak či klíčový derivát znaku sídelního města...“.

Odpovědí na mou opakovanou stížnost bylo oznámení, že vzhledem k tomu, že jsem se odvolal i proti rozhodnutí poroty, která zasedala 6.9.2001, bude protest projednán v Radě Jihočeského kraje dne 9.10.2001. A na základě soutěžních podmínek, že bude navržena a stanovena rozhodčí komise, která bude projednávat můj protest. Tehdy jsem si naivně myslel, že se konečně něco pohne, a že se konečně rozhodne ve prospěch heraldické správnosti a v rámci vyhlášených soutěžních podmínek. Jak jsem se dozvěděl o pár dní později, bylo toto mé očekávání dost naivní. Dne 11.10.2001 jsem totiž obdržel pozvání na jednání rozhodčí komise, která se měla konat dne 23.10.2001. Členy komise byli jmenováni Juraj Thoma, Jan Stráský a Robin Schinko, všichni členové tehdy vládnoucí politické strany na Krajském úřadě a ani jeden odborník na heraldiku.

Shodou okolností jsem byl začátkem měsíce října kontaktován panem Vladimírem Halamou, členem zastupitelstva kraje, kterého kontaktovali tři účastníci této veřejné soutěže s žádostí o anulování veřejné soutěže z důvodu řady závažných nedostatků. Hlavním důvodem bylo pochybení komise z důvodu nevyřazení návrhů, které nerespektovali historický zemský znak Čech – tedy chybné použití lva – figura neodpovídá znaku země. Problémem byla právě figura „českého lva“ v praporu a právě definice této figury. Pan Halama dokonce kontaktoval jednoho z předních současných heraldiků, pana PhDr. Milana Bubna, který ve svém posudku dokonce uvedl ***„Pokud jde o prapor (vítězného návrhu), pak kráčející lev je v přímém rozporu nejenom s tradicí, dobrým vkusem a heraldickou správností, ale i se zákonem o státních symbolech České republiky ze dne 17.12.1992“***. a v závěru svého posudku uvádí, že ***„...oba posuzované návrhy vykazují formální i věcné chyby, které by se u vítězných návrhů neměly objevit“***.

Vzhledem k těmto novým informacím mne zajímalo, jak bude vlastně probíhat a čím bude argumentovat jmenovaná rozhodčí komise. Má stížnost byla ve dvou bodech:

1. Že byly vyřazeny všechny návrhy, které obsahovaly moravský zemský znak. Argumentoval jsem tím, že výsledek soutěže nerespektuje vyhlášená kritéria pro tvorbu krajských znaků a také vyhlášené soutěžní podmínky veřejné soutěže.

Komentář komise: V části III., bod 2.1.je jasně uvedeno: “..., příp. historický znak země, k níž náleží menší část nově ustanoveného kraje“. Tato formulace, vč. „příp.“ byla do podmínek uvedena zcela záměrně a po obsáhlé diskusi v přípravné etapě soutěže, protože vyhlášovatel soutěže netrval na zakomponování dalšího zemského historického symbolu – v tomto případě Moravy – do znaku kraje. Soutěž a její vyhodnocení se řídily výhradně uvedenými Soutěžními podmínkami. Z tohoto hlediska je stížnost neopodstatněná.

2. Dle mého názoru byl vítězný návrh heraldicky nesprávný a měl být vyřazen, protože v něm není užito figury „českého lva“, což je patrné na návrhu praporu.

Komentář komise: Účelem soutěže bylo vybrat nejlepší návrh k dopracování, pokud jde o nápaditost, grafickou zdařilost a celkovou vyváženost, proto např. nebyl ani od jednotlivých autorů požadován odborný blason znaků a rigorózní heraldicko-výtvarné provedení návrhů. Doporučení poroty, následně výsledek soutěže zveřejněný radou a potvrzený zastupitelstvem vybíral ve všech etapách návrh určený k dopracování. Pro stěžovatelovu námitku, že figura „Českého lva“ je v heraldice speciální termín, byla panem Daňkem hledána opora jedině ve znění zákona o státních symbolech. Rada kraje se ztotožnila se stanoviskem poroty, které nezpochybnilo ani zastupitelstvo kraje, kterým bylo doporučeno upravit figuru lva kráčejícího, která se objevila na návrhu praporu u vítězného návrhu na figuru lva ve skoku, jak ji ostatně obsahoval i návrh znaku. Tato

úprava byla u návrhu vybraného k dopracování provedena a v této podobě byl návrh zaslán k posouzení příslušnému sněmovnímu podvýboru. Dle názoru komise není tato námitka důvodem k novému projednání soutěžních návrhů.

Co mne při jednání rozhodčí komise udivilo, byla argumentace pana Thomy, který se v tomto jednání ustavil do pozice heraldického odborníka. Argumentoval mimo jiné tím, že ***„on zná heraldiku velice dobře, že ji studoval na vysoké škole, jejímž je absolventem, a že tato figura není nikde definována“***. Trochu smutné zjištění, že zastupitel kraje ani neví, že tato figura je součástí znaku České republiky a tudíž je popsána v zákonu o státních symbolech. Tento zákon jsem při jednání zmínil, nicméně bez jakékoliv odezvy. Navíc bylo pro mne překvapením i složení komise – má stížnost totiž byla namířena na chybné rozhodnutí poroty a právě z členů této poroty byla vytvořena rozhodčí komise, která měla rozhodnout – chytré, co říkáte. **Která rozhodčí komise by rozhodla v neprospěch sama sebe?** Bylo by asi utopií se domnívat, že komise se mnou bude souhlasit a tím všem okolo řekne že výběr, proti kterému byl podán protest zmanipulovali. Navíc jsem se z úst členů komise dozvěděl, že ***účelem veřejné soutěže nebylo získat konečnou podobu znaku*** (tak zněl oficiální cíl veřejné soutěže), ***ale údajně šlo o získání námětů pro konečnou podobu krajského znaku***. Paradoxně vítězný návrh byl v nezměněné podobě (pouze s úpravou figury lva v praporu) odeslán ke schválení podvýboru pro heraldiku a vexilologii. **Všechna rozhodnutí hodnotitelské poroty byla shledána jako naprosto bezchybná.** Jen jedna změna se stala – komise doporučila, aby se figura „plazícího se lva“, v zápise označeného jako „kráčejičího“, změnila na figuru „lva ve skoku“ a tento návrh zaslala ke schválení podvýboru pro heraldiku a vexilologii. **Už jenom tímto doporučením se porota přiznala k tomu, že nepostupovala v souladu s vyhlášenými soutěžními podmínkami veřejné soutěže.**

A ještě další dvě skutečnosti jsem se dozvěděl ze zasláního zápisu – již před vyhlášením veřejné soutěže bylo rozhodnuto, že budou vyřazeny všechny soutěžní návrhy, které budou obsahovat zemský znak Moravy (***„po obsáhlé diskusi v přípravné etapě soutěže, protože vyhlášovatel soutěže netrval na zakomponování dalšího zemského historického symbolu – v tomto případě Moravy – do znaku kraje“***), ale účastníky soutěže o tomto úmyslu jaksi opomněli informovat – dalo by se spekulovat, zda to nebyl **úmysl** vyhlášovatele veřejné soutěže – ze strany vyhlášovatele soutěže, možná ze strany členů hodnotitelské poroty – zjevně dost unfér jednání. Druhou skutečností bylo, že v tomto vyjádření bylo uvedeno, že ***„účelem soutěže bylo vybrat nejlepší návrh k dopracování, pokud jde o nápaditost, grafickou zdařilost a celkovou vyváženost“*** což je v přímém rozporu se zněním soutěžních podmínek, v nichž je jako předmět soutěže uvedeno ***„Předmětem soutěže je vypracování návrhu symbolů kraje – znaku a praporu Budějovického kraje“***. Jestliže tedy bylo záměrem kraje pouze získání inspirace pro vytvoření znaku a praporu kraje, proč vyhlášoval kraj soutěž na vypracování celého znaku a praporu. Další ukázka pochybného jednání kraje nebo hodnotitelské poroty. Navíc ve vyjádření této rozhodčí komise se objevila zmínka ***„Rada kraje se ztotožnila se stanoviskem poroty, které nezpochybnilo ani zastupitelstvo kraje, kterým bylo doporučeno upravit figuru lva kráčejičího, která se objevila na návrhu praporu u vítězného návrhu na figuru lva ve skoku, jak ji ostatně obsahoval i návrh znaku“***. Tímto sdělením rozhodčí komise vlastně přiznala, že figura lva ve vítězném návrhu byla špatná a zároveň tím i přiznala, že při hodnocení v prvním kole udělala chybu, protože návrhy pana Barana měly být již v tomto kole vyřazeny.

Rozhodnutím komise pro mne veřejná soutěž na krajské znaky tehdy, tedy v roce 2001, definitivně skončila. Uvědomil jsem si, že ať udělám, co udělám, zainteresovaní zástupci kraje to zametou pod stůl a pokud bych posílal další články s námitkami do tisku, postarají se

i o to, aby nebyly otištěny, tak jak se pravděpodobně stalo i v případě mé odpovědi na nařčení ze strany pana Thomy a Zelenky. A potvrdilo se mi to i v okamžiku, kdy jsem se v roce 2013 dostal ke zmíněným materiálům z Krajského úřadu, ve kterých v dokumentu pro jednání zastupitelstva Jihočeského kraje dne 11.9.2001 byla něčí rukou napsána poznámka: **„Skutečnost, že porota navrhla k ocenění takové návrhy, o kterých někteří soutěžící prohlásili, že nejsou v souladu s heraldickými pravidly, není důvodem k zrušení soutěže. Toto prohlášení není důkazem o porušení podmínek soutěže“**. Jestliže to, že vítězný návrh veřejné soutěže se do finále dostal, ačkoliv evidentně porušil soutěžní podmínky, podle kterých byly jiné soutěžní návrhy vyřazeny není důkazem o porušení soutěžních podmínek ze strany hodnotitelské komise a tudíž důvodem k anulování výsledků soutěže, proč probíhá vůbec byla tato veřejná soutěž vyhlašována? Proč Rada kraje rovnou nezadala vypracování znaku a praporu p. Baranovi? Výsledek by přece byl naprosto stejný.

Tím ovšem pochybnosti o správnosti a objektivnosti výsledků veřejné soutěže neskončily. Pan Halama, protože byl zároveň i členem krajského zastupitelstva se obrátil dopisem přímo na zastupitelstvo. Z dopisu zastupitelstvu jsem vybral pouze úryvky, které se výhrad týkají. Žádal v něm, aby byla celá veřejná soutěž zrušena pro řadu závažných nedostatků. Ty se týkaly vyhlášení soutěže, způsobu jejího hodnocení a rovněž podstatných výhrad k vítězným návrhům (nedodržení zásad heraldické tvorby, sporného splnění dalších kritérií soutěže). V dopise zastupitelstvu byl rovněž přiložen i odborný posudek, zpracovaný jedním z našich odborníků na heraldiku, panem PhDr. Milanem Bubnem. Panu Halamovi bylo při jednání zastupitelstva dne 30.10.2001 odpovězeno ve smyslu, že se těmito problémy bude zabývat hodnotící komise, která bude rozšířena o další odborníky. **Tato komise však nikdy nevznikla**, natož aby zasedla a projednávala vzniklý problém, **protože pan Halama se již o den později dozvěděl, že žádost o udělení znaku a praporu byla již odeslána Podvýboru pro heraldiku a vexilologii, které ji právě ten den bude projednávat**. Pan Halama poslal faxem své námitky Podvýboru, nicméně zástupci tehdy vládnoucí strany v kraji se prostřednictvím hejtmána a člena podvýboru pana Zelenky postarali o to, aby žádost byla podvýborem projednána a odsouhlasena.

Ačkoliv se pan Vladimír Halama ještě několikrát snažil zvrátit výsledek této veřejné soutěže, nepodařilo se mu to. Posledním pokusem byl dopis, doručený na Krajský úřad dne 20.11.2001 a předán panu Schinkovi. V něm byly opět vyjmenovány všechny důvody, proč by měla být celá soutěž anulována a vyhlášena soutěž nová. Reakcí na tento dopis byl dopis pana Schinka, ve kterém je řečeno, že tato opakovaná žádost bude předložena k projednání Radě Jihočeského kraje 4.12.2001, kopie dopisu bude předána členům zastupitelstva a o výsledcích že bude pan Halama písemně informován. To se ale asi pravděpodobně nestalo, protože pan Halama tuto odpověď dne 1.2.2002 v dopise znovu urguje. Následně je tedy panu Halamovi odeslán dne 20.2.2002 dopis, podepsaný hejtmánem Janem Zahradníkem, ve kterém je uvedeno: **„...připouštím, že v označení veřejné soutěže došlo k nepřesnostem, když podle § 3 autorského zákona jsou z ochrany práv podle tohoto zákona vyloučena díla jako např. symbol jednotky územní samosprávy...“** a dále že **„veřejná soutěž proběhla v souladu s podmínkami, byla ukončena vyhlášením vítězů...“**. Co se týká námitky na vyplacení požadavku na autorská práva, který by v případě takovéto výplaty byl v přímém rozporu s autorským zákonem, bylo panu Halamovi sděleno že **„...konstatuji, že další postup a smluvní vztahy dále navázané již vycházely z platné zákonné úpravy smlouvy o dílo. Pro posouzení smluv je rozhodující jejich obsah a ne jejich pojmenování příp. odkaz na ustanovení zákona...“**. Na základě tohoto sdělení by se dalo říct, že se právníkům krajského úřadu podařilo najít cestu k tomu, aby byla autorovi vítězných návrhů vyplacena jím požadovaná suma, označená panem Jiřím Loudou, naším předním, v celém světě uznávaným heraldickým odborníkem, **za nehoráznou**.

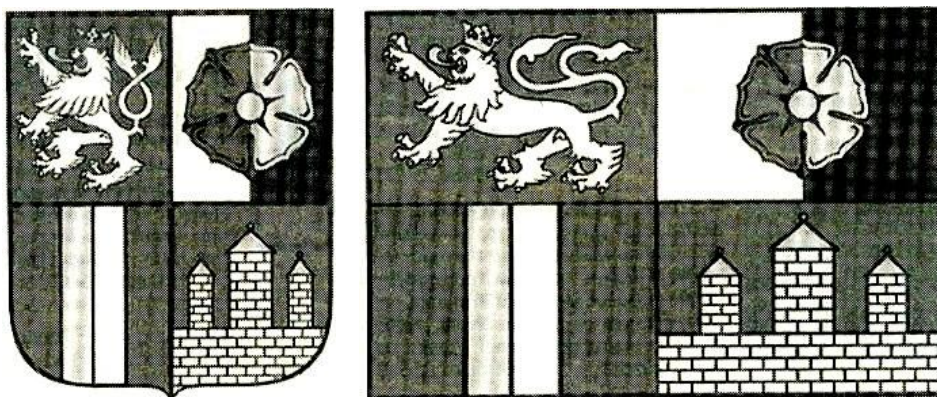
Asi posledním pokusem o zvrácení situace byl podnět, který dostal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, ve kterém se opakují námitky, kterými p. Halama argumentoval i ve stížnostech posílaných na Krajský úřad Jihočeského kraje. Patrné je to z požadavku tohoto úřadu, aby mu byl poskytnut veškerý materiál pro jeho šetření – shodou okolností je v archivu i kopie tohoto podnětu – ale už nikoliv odpověď úřadu, jak jeho šetření dopadlo.

Všechny výše uvedené akce, dopisy a aktivity už ale vlastně přišly takřkajíc „s křížkem po pohřbu“, protože jak jsem se z dopisu hejtmána Jana Zahradníka předsedovi podvýboru pro heraldiku a vexilologii dozvěděl, již 25.9.2001 byl odeslán dopis, z jehož textu uvádím následující: „...**na základě informace p. Aleše Zelenky byl vítězný návrh symbolů Jihočeského kraje dodatečně upraven do konečné podoby ve smyslu usnesení a potvrzení parlamentního podvýboru pro heraldiku a vexilologii z 19.září t.r. – semeník růže v druhém poli znaku a praporu byl polcen, odpovídajíc znamení znaku pánů z Jindřichova Hradce, a český lev v prvním poli praporového listu byl převzat z prvního pole nového krajského znaku. Podle tohoto návrhu bude provedeno i konečné grafické ztvárnění jak znaku, tak i praporu Jihočeského kraje. Věřím, že tímto bylo vyhověno všem doporučením parlamentního podvýboru. Doufám, vážený pane poslanče, že udělení diplomu o užívání symbolů Jihočeského kraje proběhne v nejbližším možném termínu**“. Tento dopis, který je shodou okolností prvním dopisem v předložené složce z Krajského úřadu bylo vlastně řečeno, že nejenom hodnotitelská porota, ale i pan hejtmán Zahradník již v polovině měsíce září věděli, že figura lva v prvním poli vítězného návrhu pana Barana není v pořádku. Dokonce to měli potvrzené od Podvýboru pro heraldiku a vexilologii. Nicméně jak v mém případě, tak i v případě stížností pana Halamy stále tvrdili, že „lev je jen špatně nakreslen“. Tento dopis z 25.9.2001 je usvědčuje z vědomé lži.

I přes snahu několika osob zvrátit situaci, nebylo to nic platné. Znak a prapor byl dne 22.11.2001 udělen předsedou poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Popis znaku a praporu je následující:

Čtvrcený štít, v prvním červeném poli český lev, ve druhém stříbrno-modře polceném poli červeno-zlatě polcená růže se semeníkem opačných barev a zelenými kališními lístky, ve třetím zeleném polit zlato-stříbrně polcený kůl, ve čtvrtém červeném poli stříbrná kvádrovaná hradba se třemi věžemi, prostřední větší, se zlatými střechami a makovicemi.

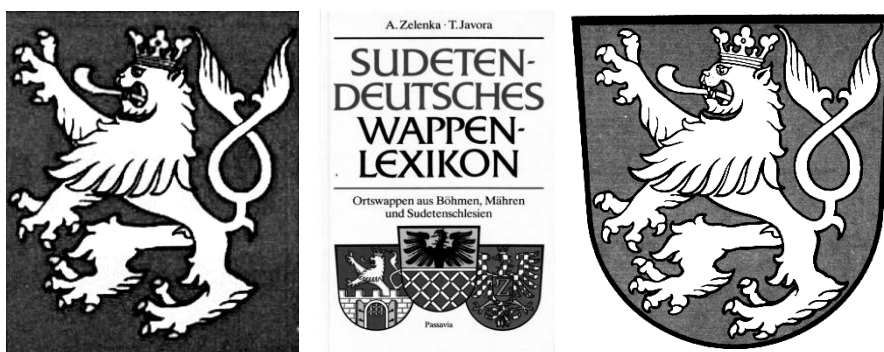
Čtvrcený list. V horním žerďovém červeném poli český lev. V dolním žerďovém poli čtyři svislé pruhy, zelený, žlutý, bílý a zelený v poměru 2 : 1 : 1 : 2. V horním vlajícím poli dva svislé pruhy bílý a modrý, uprostřed růže, červená v bílém a žlutá v modrém poli, se semeníkem opačných barev a zelenými kališními lístky. Dolní vlající pole červené s bílou kvádrovanou hradbou se třemi věžemi, prostřední větší, se žlutými střechami a makovicemi.

Vítězný návrh Tomáše Barana z Českého Krumlova (Českobudějovické listy 13.11.2001)

Zdalo by se, že tím veškeré problémy skončili, ale opak je pravdou. Teprve následně se mi do ruky dostávaly informace, které nakonec možná vše vysvětlily. V Českobudějovických listech totiž vyšel dne 13. listopadu 2001 článek s názvem „Krajské symboly nás přišly draho“, v němž paní redaktorka uvádí několik zajímavých informací. Uvádí jednak ceny, které byly zaplacený za znak a prapor v jiných krajích a porovnává je s cenami v Jihočeském kraji. Rozdíl je desetinásobný. Uvádí rozpor mezi tím, že je vypisována odměna za převod autorských práv, který je v rozporu s autorským zákonem a konečně uvádí nejzajímavější informaci – to, že pan Zelenka, člen hodnotící poroty a současně člen podvýboru pro heraldiku a vexilologii, posílal odpověď na námitky pana Halamy faxem z českokrumlovského studia GAFA, které patří Tomáši Baranovi, tedy vítězi této soutěže, což ukazuje na nepřipustnou provázanost mezi hodnotiteli veřejné soutěže a jejich účastníkem. Dokonce je zde uvedeno, že oba pánové bydlí v Českém Krumlově nedaleko od sebe ve stejné ulici. V tomto okamžiku se odvolávám na poznámku o podepsaných Prohlášeních o nestrannosti, činnosti v porotě a mlčenlivosti. Vzhledem k tomu, že existoval přímý vztah mezi panem Zelenkou a panem Baranem, měl pan Zelenka v okamžiku otevírání obálek automaticky rezignovat na svou práci v porotě, aby byla zaručena nestrannost a objektivita poroty. To ale neudělal a proto si myslím, že celá veřejná soutěž měla být automaticky anulována, zrušena.

A to ještě není všechno. Koncem roku 2001 jsem komunikoval na toto téma s dalším účastníkem této veřejné soutěže, panem Stanislavem Kasíkem, od kterého jsem se dozvěděl další zajímavé informace – pan Zelenka s panem Javorou (heraldik, který byl členem hodnotitelské poroty této veřejné soutěže) jsou blízkými přáteli a v emigraci spolu napsali knihu „SUDETEN-DEUTSCHES WAPPEN-LEXIKON ORTSWAPPEN AUS BÖHMEN, MÄHREN UND SUDETENSCHLESIE“ vydanou nakladatelstvím PASSAVIA v roce 1985. Na tom by ostatně nebylo nic divného, nicméně divné mi to začalo být v okamžiku, kdy jsem si tuto knihu nechal předložit v Jihočeské vědecké knihovně. Zarazila mne totiž nápadná podobnost lva z jedné z ilustrací a znaku s figurou lva ve vítězném návrhu pana Barana. Pro Vaši informaci níže jsou pro Vaše porovnání vlevo jak vítězný návrh pana Barana (výřez českého lva z krajského znaku uveřejněného v časopise Ahoj), uprostřed titulní strana knihy autorů Zelenka - Javora a vpravo ilustrace z uvedené knihy, konkrétně znaku Tachova na straně 360, jejímž autorem je pan Javora (???).

Zdají se Vám oba čeští lvi podobní? Mohu Vás ujistit, že jsou naprosto identičtí. To samozřejmě vyvolalo několik otázek. Je to jen náhoda, nebo snad úmysl? Je skutečně podoba krajského znaku prací p. Tomáše Barana? Nebo je autorem návrhu krajského znaku přímo pan Javora, takto jeho hodnotitel, člen komise, která o něm rozhodovala?

A v tomto okamžiku se opět odvolávám na již výše zmíněné podepsané Prohlášení o nestrannosti, činnosti v porotě a mlčenlivosti. Tentokrát měl pan Javora po otevření obálek

automaticky odstoupit, nebo, což také neudělal, zařídít vyřazení návrhů pana Barana z důvodu lži ve věci prohlášení o tom, že je autorem návrhů. Ale ani on tuto věc neudělal.

A když jsem připravoval tuto stať, narazil jsem navíc ještě na jednu zvláštnost. Při prohlížení jednotlivých soutěžních návrhů mne uhodila do očí podobnost použitých figur u jednotlivých návrhů – tentokrát jsem níže vedle sebe položil českého lva p. Javory, českého lva z vítězného návrhu p. Barana a stejný symbol z návrhu p. Koláře.

Jak se Vám líbí tohle srovnání? V případě vítězného návrhu pana Barana, jak jsem už výše uvedl, se jedná o naprosto totožný symbol, v případě pana Koláře sice není tento symbol totožný, nicméně je z něho naprosto zřejmé, že figura lva je inspirována kresbou pana Javory. V případě této veřejné soutěže se mi zdá, že těch náhod a podobností je trochu moc. Je zajímavé, že nárok na výhru měly pouze návrhy, jejichž podoba je až nápadně podobná kresbě, nebo stylu kresby jednoho z členů hodnotitelské poroty.

Doufám, že už tušíte, proč jsem na začátku tohoto článku sdělil, že jsem se „*bohužel*“ zúčastnil této veřejné soutěže. Mohl jsem být klidnější, ušetřil bych spoustu času a nervů. Ale mělo to i své výhody. Díky této „soutěži“ jsem poznal i několik zajímavých kolegů, se kterými jsem si vyměňoval informace. Také jsem ale ztratil iluzi o tom, že se jiní kolegové k sobě mohou chovat slušně. Možná, ale nesmí v tom hrát roli peníze.

Nejhorší ponaučení a zjištění z této „akce“ asi bylo to, že jsem zjistil, že pokud je něco dáno závaznými pravidly, **jsou tato pravidla závazná jenom pro někoho**. Je zajímavé, že členové podvýboru pro heraldiku a vexilologii, kteří spoluvytvářeli závazná kritéria pro tvorbu krajských znaků v roce 2000 je dokázali svými rozhodnutími porušit hned v následujícím roce. Pan Zelenka dokonce v článku z 20.8.2001 napsal, že „*podmínky soutěže nehovoří o zakomponování historického znaku země k níž náleží menší část nově ustanoveného kraje, v tomto případě Moravy, nýbrž toto pouze připouští*“. Kdyby se tenkrát pořádně podíval do výše zmíněných podmínek veřejné soutěže, asi by tuto lež v článku nepoužil. V podmínkách je totiž doslovně uvedeno „*Návrhy znaku a praporu kraje musí respektovat kritéria a doporučení pro udělování znaků a praporů krajům, přijatá podvýborem pro heraldiku a vexilologii ...*“. Je sice pravda, že v dalším pododstavci je uvedeno „*příp. historický znak země, k níž náleží menší část nově ustaveného kraje*“. Právě na tomto slůvku „případně“ se točila celá argumentace jak článku pana Zelenky, tak i argumentace panů Thomy, Schinka a Stráského při rozhodčím řízení. Opírali se prý o dopis předsedy podvýboru ze dne 20.2.2001. Pravděpodobně si tento dopis dost dobře nepřečetli. Je sice pravda, že PhDr. Cisár v něm píše, že „*pořadí jednotlivých polí je však možno upravit s ohledem na zásady heraldické tvorby*“, nicméně tím je pouze povoleno kombinovat jednotlivá pole, **nikoliv měnit jejich obsah**. O tom v dopise předsedy podvýboru nebyla ani zmínka.

Závěrem si dovoluji shrnout veškeré informace, které se mi podařilo shromáždit.

1. Podle vyjádření rozhodčí komise bylo již před vyhlášením veřejné soutěže rozhodnuto v přípravném řízení, „...že vyhlášovatel soutěže netrval na zakomponování dalšího zemského historického symbolu – v tomto případě Moravy – do znaku kraje“, a pravděpodobně podobné rozhodnutí bylo i v případě tzv. derivátu znaku sídelního města, tedy vyřazení všech soutěžních návrhů s kompletním znakem města Českých Budějovic. Dalo by se tedy říct, že **předem byly vyřazeny všechny návrhy, které tyto symboly obsahovaly**. Hypoteticky by se dalo předpokládat, že takto **byli účelově znevýhodnění všichni přihlášení, které o tom záměrně vyhlášovatel jaksi opomněl informovat**.
2. Podle vyjádření rozhodčí komise „*účelem soutěže bylo vybrat nejlepší návrh k dopracování, pokud jde o nápaditost, grafickou zdařilost a celkovou vyváženost*“ **což je v přímém rozporu se zněním soutěžních podmínek**, v nichž je jako předmět soutěže uvedeno „*Předmětem soutěže je vypracování návrhu symbolů kraje – znaku a praporu Budějovického kraje*“.
3. Po otevření obálek byly vyřazeny všechny návrhy, které nesplňovali podmínky vypsané soutěže – tedy všechny návrhy, ve kterých nebyla přihláška do soutěže, která měla obsahovat osobní data a kontaktní údaje, grafické návrhy velikosti A₄, zdůvodnění, vyjádření finančních požadavků v případě výhry, prohlášení o autorství a souhlas s bezplatným využitím pro výstavní a publikační účely. Takoví soutěžící byli celkem 4. Dalších šest bylo vyřazeno z důvodů jiných porušení soutěžních podmínek. Touto částí veřejné soutěže nakonec neprošlo 10 přihlášených účastníků veřejné soutěže. **Ale v rozporu s touto částí porota nezajistila objektivní posouzení všech návrhů a nebyly proto vyřazeny všechny návrhy, které nesplňovaly soutěžní podmínky veřejné soutěže**.
4. V prvním kole výběru byly podle protokolů vyřazeny všechny návrhy, které nesplňovaly heraldická kritéria. Po prohlédnutí přílohy protokolu a jednotlivých návrhů zde skončily všechny návrhy, které obsahovaly moravský zemský symbol a všechny návrhy obsahující celý znak sídelního města kraje. To ale nesouhlasí se sdělením, že „nesplňovaly heraldická kritéria“, protože požadavek na „**respektování kritérií a doporučení pro udělování znaků a praporů krajům přijatá podvýborem pro heraldiku a vexilologii**“, na základě kterých byla vypracována soutěžní pravidla tyto návrhy většinou splňovaly. **Zde skončilo dalších 10 účastníků veřejné soutěže, ale podle zhodnocení zápisů a skutečností v některých případech bylo jejich vyřazení problematické**.
5. Ve druhém kole soutěže, do kterého se dle zápisu dostalo posledních 7 účastníků „byly postupně vyřazovány heraldicky a graficky nezvládnuté, barevně nevyvážené návrhy s nevhodnými kombinacemi“ jak je uvedeno v tomto zápisu. V něm je navíc napsáno, že „*důvody vyřazení jsou popsány v Protokolu o jednání a rozhodnutí poroty, který je k zápisu přiložen*“. Tento zápis jsem měl v ruce a i v tomto případě by se s rozhodnutím komise dalo úspěšně nesouhlasit.

Ve světle všech výše uvedených informací je více než zřejmé, že konečný vítězný návrh pana Barana **již neměl projít prvním kolem**. Z jakého důvodu? Jestliže součástí podaného návrhu mělo být prohlášení o autorství předložených návrhů, měl již v tomto okamžiku člen komise, pan Javora, případně pan Zelenka, který práci pana Javory důvěrně zná, nechat návrhy pana Barana vyřadit, protože evidentně nebyl jejich autorem, minimálně nebyl autorem použitých kreseb. I když by návrhy pana Barana prošly do prvního kola, opět měla zareagovat zmíněná dvojice „*heraldiků*“ a měla všechny návrhy pana Barana vyřadit, protože jeho návrhy nesplňovaly vyhlášené soutěžní podmínky veřejné soutěže, a to konkrétně tím, že v případě všech návrhů praporů pana Barana byla v prvním poli použita místo figury „*Iva*

ve skoku“ figura „*kráčejího lva*“, která neodpovídá heraldické figuře, která je popsána v zákoně o státních symbolech České republiky ze dne 17.12.1992. Jak je uvedeno v odborném posudku PhDr Milana Bubna, „*pak kráčejí lev je v přímém rozporu nejenom s tradicí, dobrým vkusem a heraldickou správností, ale i se zákonem o státních symbolech České republiky...*“.

Obdobný postup měli členové hodnotitelské poroty uplatnit i v případě návrhu pana Koláře, který se umístil na třetím místě. V jeho případě došlo k porušení soutěžních podmínek tím, že porušil část III. bod 2.1 „*...je nezbytné dodržet čtvrcení francouzského štítu...*“, a bod 2.2. **Prapor – „heraldický“, tj. s převodem celého znaku bez štítu na list praporu do čtyř obdélníkových polí“**. V jeho případě byla obě tato pravidla zakomponováním porotou oceněné „*originality*“ porušena, protože byla položena přes toto čtvrcení a to ani závazná kritéria, ani soutěžní podmínky nepovolovaly.

Závěr.

Úkol zhodnotit celý průběh a výsledky této veřejné soutěže je velice problematický a hlavně nepříjemný. Z archivních dokumentů, které po hodnotící komisi zůstaly je zcela zřejmé, že ne všechno v této veřejné soutěži bylo „křišťálově čisté“. Z materiálů, které jsem měl k dispozici je zjevné, že se několika lehce určitelným členům této hodnotitelské poroty podařilo zmanipulovat celou tuto veřejnou soutěž tak, jak si sami přáli. Zjevné také je, že námitka k odbornosti poroty, která se objevila v protestech proti výsledkům soutěže byla bohužel naprosto oprávněná. Odborníkem na heraldiku měl být p.Zelenka, který byl doporučen předsedou Podvýboru pro heraldiku a vexilologii – ten ale naprosto zklamal, a z ostatních členů komise nebyl nikdo odborníkem na danou problematiku, ačkoliv se někteří z členů poroty sami za takové odborníky považovali. Dokonce se nabízí úvaha o tom, že soutěž byla úmyslně zmanipulována ve prospěch předem vybraných účastníků soutěže. Jak jinak lze označit situaci, kdy první tři místa v soutěži obsadily pouze návrhy, jejichž podoba nápadně připomíná kresby jednoho z členů této hodnotitelské poroty a navíc je studiem materiálů zjištěno, že měly být vyřazeny hned po otevření obálek, protože porušovaly soutěžní podmínky. Jak jinak zhodnotit, když výhercem soutěže se stal návrh, který dokonce hanobil naši státní symboliku, jak bylo označeno mezinárodně uznávaným odborníkem.

To byl příběh výběru podoby krajského znaku Jihočeského kraje, jak jsem ho viděl a prožil já jako účastník veřejné soutěže vyhlášené Krajským úřadem. Shromáždil jsem poměrně dost materiálu, který nyní předám do Státního okresního archivu v Českých Budějovicích, kde si jej může prohlédnout každý, koho by zajímaly. Závěry nechávám na Vás, čtenářích a odbornících.

Vzhledem k tomu, že na stránkách časopisu nelze představit všechny soutěžní návrhy jsem se rozhodl celou tuto veřejnou soutěž zpracovat do podoby samostatné publikace, ve které budou nejenom představeny všechny soutěžní návrhy, ale i dobové dokumenty z této veřejné soutěže, tedy i novinové články z tehdejší doby. Publikace je v současné době již dokončena a její případné vydání závisí už jenom na tom, jestli seženu dostatek finančních prostředků na její vytištění a distribuci.

Prameny:

Karpíšková Lucie	<i>Proces tvorby krajských znaků, diplomová práce, FF Masarykovy univerzity, 2008</i>
SOA Třeboň	<i>dokumenty k veřejné soutěži na zhotovitele symbolů Jihočeského kraje</i>
SOkA Č.Budějovice	<i>složka „Návrh znaku a praporu Jihočeského kraje – Milan Daněk“</i>

Tak jako každý rok představujeme i na tomto místě další čtyři obce, jimž byl v průběhu minulého roku udělen znak. První představovanou obcí jsou **Vitějovice**. Tato obec leží asi 8 km severovýchodně od Prachatic, v podhůří Šumavy na Zlatém potoce v nadmořské výšce 509 metrů. Doklady o prastarém osídlení okolí obce se nacházejí v nedalekém lese, kde bylo nalezeno 12 slovanských mohyl. Ve Zlatém potoce se skutečně rýžovalo zlato. Dokladem o tom jsou tzv. sejpy, kopečky vytěžené hlíny na jeho březích. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1283, kdy byly Vitějovice darovány králem Václavem II. rodu pánů z Michalovic na Vitějovicích. Rod nedaleko obce postavil kamenný hrad Osule, jehož pozůstatky jsou na vrchu stejného názvu, který je západně od obce, viditelné dodnes. Hrad byl pravděpodobně postaven jako strážné stanoviště k ochraně Zlaté stezky z Pasova do Prachatic. Roku 1317 přešly Vitějovice do majetku Bavorů ze Strakonice výměnou za hrad Pořešín u Kaplice. A v průběhu 14. století změnily majitele ještě jednou. Těmi novými majiteli se stali Rožmberkové, kteří si nedaleko odtud postavili hrad Helfenburk. Možná i to byl důvod opuštění hradu Osule, protože již roku 1380 se tento hrad uvádí jako pustý. Dále sloužil jako zásobárna stavebního materiálu pro obyvatele obce. Později přechází obec pod správu panství v Libějovicích. Toto panství po smrti Petra Voka zdědil Jan Zrinský ze Serinu, který bohužel zanedlouho, v roce 1612 umírá. Proto panství dědí Švamberkovém jimž je za účast ve stavovském povstání zkonfiskováno a předáno rodu Buquoyů. V jejich majetku byly Vitějovice až do zrušení vrchnostenské správy. Vznik republiky v roce 1918 byl ve Vitějovicích oslaven mimo jiné i tím, že na návsi byly vysázeny lípy, z nichž mnohé zdobí obec dodnes. U Vitějovic se koncem války setkalo celkem 5 armád – ruská, americká, česká, německá a maďarská. Na památku tohoto setkání zde byl vybudován památník. Tento památník byl ale trnem v oku komunistickému režimu, protože se u něho setkávali delegace z velvyslanectví USA, proto byl roku 1986/87 zlikvidován a na druhé straně silnice postaven ve stejném období památník nový, železobetonový, obložený leštěným kamenem. V současné době tedy stojí u Vitějovic pomníky dva, protože ten původní byl v letech 1989/90 znovu obnoven. Z památek se v obci a jejím okolí, kromě zříceniny hradu Osule, dochoval kostel sv. Markéty z roku 1743, boží muka, již zmíněné dva památníky na setkání pěti armád, pivovar, Bůrgrův vodní mlýn a několik selských statků. Znak a vlajka byla obci udělena rozhodnutím předsedy PS PČR č. 33 dne 18.5.2012. Jejich popis je následující: ***"V zeleném štítě pod zlatou vlnitou zvýšenou hlavou hrad se dvěma věžemi, každá s černým oknem a s cimbuřím, spojenými hradbou, prázdnou gotickou bránou, vše stříbrné. Hrad podložen zlatým latinským křížem s perlou na křížení a s dolním ramenem zakončeným hrotem střely, obojí stříbrné"***, vlajka, která ze znaku vychází, má popis: ***"List tvoří žerďový zvlněný žlutý pruh se dvěma vrcholy a třemi prohlubněmi, široký šestinu délky listu a zelené pole. V poli hrad se dvěma věžemi, každá s černým oknem a s cimbuřím, spojenými hradbou s prázdnou gotickou bránou, vše bílé. Hrad podložen žlutým latinským křížem s perlou na křížení a s dolním ramenem zakončeným hrotem střely, obojí bílé"***.

Druhá dnes představovaná obec, **Drahonice**, leží asi 15 km jihovýchodně od Strakonice v podhůří Šumavy v oblasti mezi řekami Blanící a Otavou v nadmořské výšce 468 metrů. Skládá se ze dvou sídelních celků – Drahonic a Albrechtic. Původními majiteli Drahonic byli Křížovníci s červenou hvězdou. Roku 1254 ji král Přemysl Otakar II. připojil ke královskému zboží, konkrétně ke královskému městu Písku. První písemná zmínka o Drahonicích pochází již z 6. dubna 1253, kdy byla vydána králem Václavem I. listina pro špitál sv. Františka při kostele sv. Petra v Praze. Roku 1374 prodal Vyšehradský probošt obec pánům ze Štěkně, kteří v obci postavili tvrz, ve které sídlil rod pánů z Drahonic erbu střely, který byl příbuzensky spřízněn s Bavorsy ze Strakonice a pány z Křemže. Roku 1449 byla obec znovu prodána, tentokrát Předborovi z Radejšína. V průběhu 16. století byl jejím vlastníkem Zdeněk Lev

z Rožmitálu, který roku 1508 tvrz přebudoval. Jeho syn tvrz, dvůr i okolní vsi prodal roku 1544 Kateřině z Lípy, která ji zanechala po své smrti svému manželovi Hynkovi Radkovi z Mirovic. V majetku jejich potomků byly Drahonice až do roku 1700, kdy je od Ferdinanda Leopolda z Vrtby odkoupil Ferdinand Schwarzenberg a připojil je k protivínskému panství. V majetku Schwarzenbergů byly až do roku 1945. Ještě roku 1741 na tvrzi bydleli panští úředníci, roku 1762 se část již pusté tvrže sesula a nebyla již opravena. Z původní tvrže se do dnešní doby dochovala pouze dvoupatrová válcová věž s krakorci, zbytky portálu, střílnovými okny a navazující pozůstatek opevnění. Kromě tohoto pozůstatku se v obci dochoval zámek s hospodářským dvorem a sochou sv. Václava z 18.století. Na návsi je kaple Panny Marie z roku 1840 a v obci je ještě několik kaplí, zasvěcených sv. Floriánovi, sv. Janu Nepomuckému a Svaté Rodině. Dochovalo se také několik selských statků blatského typu. Znak a vlajka byla obci udělena rozhodnutím předsedy PS PČR č. 53 dne 12.4.2013. Jejich popis je následující: ***"Ve stříbrno-modře polceném štítě vpravo kosmý černý šíp s modrým hrotem a červeným opeřením, vlevo zlatý býčí roh postrkaný třemi stříbrnými lipovými listy"***, vlajka, která ze znaku vychází, má popis: ***"List tvoří dva svislé pruhy, bílý a modrý. V bílém pruhu kosmo k hornímu rohu černý šíp s modrým hrotem a červeným opeřením, v modrém pruhu žlutý býčí roh postrkaný třemi bílými lipovými listy"***.

Třetí dnes představovanou obcí je **Mezná**, která leží asi 26 km jihovýchodně od Tábora v nadmořské výšce 443 metrů. Konkrétně se obec nachází asi ve vzdálenosti 7 km východně od Soběslavi v prostoru mezi rybníky na Dírenském potoce a rybníky na potoce Těšínském. První písemná zmínka o obci je již z roku 1362, kdy zde na dřevěné tvrzi sídlil drobný vladýcký rod pánů z Mezné. Tvrz byla součástí hospodářského dvora, který dosud stojí na stejném místě. Tvrz ale časem zanikla a zůstal po ní jen místní název „Na záměčku“. Dalším z majitelů obce byl Zoubek ze Samosol a koncem 14. a začátkem 15.století zde sídlil Léva z Mezného a na Mnichu, v jehož erbu byly dvě proti sobě postavené labutí hlavy s krky na červeném štítě. Jeho potomci se nazývali Mezenští z Mezného. V průběhu dalších 200 let se majitelé obce poměrně často střídali, až obec roku 1623 koupil Jan Řepický ze Sudoměře. V jeho majetku byla obec Mezná až do jeho smrti. Poté byla jeho dědici prodána roku 1650 Václavu Wratislavovi z Mitrovic, který sídlil na nedalekém panství v Dírné. A s rodem Wratislavů z Mitrovic byla obec spojena až do zániku vrchnostenské správy v polovině 19.století. V současnosti je v obci možno vidět obstojně dochované, středověké tvrziště, které bylo v roce 2000 prozkoumáno trojicí odborníků vedených Jiřím Úlovcem. Ten k tomuto průzkumu zpracoval i rozsáhlou stat'. Vzhledem k příznivým podmínkám v okolí obce tudy vede i cyklostezka k nedalekému zámku Červená Lhota. V minulosti se obec proslavila například i jako sídlo divadelníků, těsně po roce 1945 se soubor dokonce probojoval do republikového finále divadelních souborů, které se konalo ve Vysoké nad Jizerou. Znak a vlajka byly obci uděleny rozhodnutím předsedy PS PČR č. 33 dne 15.5.2012. Jejich popis je následující: ***"V modro-stříbrně vlnitě děleném štítě přivrácené husí krky opačných barev se zlatými zobáky, dole modrý kotouč"***, vlajka, která ze znaku vychází má popis: ***"List tvoří dva vodorovné pruhy, modrý a zvlněný bílý se třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi. Uprostřed listu přivrácené husí krky opačných barev se žlutými zobáky. Ve střední části listu u dolního okraje kruhové modré pole"***.

Čtvrtou dnes představovanou obcí jsou **Malonty**, které leží na jihovýchodě okresu Český Krumlov, asi 9 km jihovýchodně od města Kaplice, v Novohradských horách mezi Pohořským potokem a Kamenicí v nadmořské výšce 681 metrů. Skládá se z osmi sídelních celků – Malont, Bělé, Bukovska, Desk, Jaroměře, Meziříčí, Radčic a Rapotic. První písemná zmínka o Malontech pochází z roku 1360. Majiteli zdejšího území v těch dobách byl rod pánů z Michalovic, který sídlil na hradě Velešíně. Tento rod pozval do pohraničí německé osadníky, aby pohraniční hvozdy vymýtily a založily zde osady. Z této činnosti také pochází

původní německé pojmenování osady jako Meinholtsslag (Meinholtova paseka nebo mýtina). Obyvatelé obce byli tehdy nejenom lesníci a dřevorubci, ale i zemědělci a v okolí obce dokonce v minulosti byly dvě sklárny. Ve druhé polovině 14.století se Malonty společně s dalšími sídelními celky dostávají do majetku rodu Rožmberků, za Petra Voka v Malontech dokonce existovala samostatná rychta. Po smrti posledního rožmberského vladaře se stávají majetkem rodu Švamberků a jako konfiskát je získává již roku 1620, spolu s panstvím Nové Hradky, císařský generál Karel Bonaventura de Longueval-Buquoy. V majetku Buquoyů zůstávají Malonty až do zrušení vrchnostenské správy v polovině 19.století. v obci se dochoval kostel sv. Bartoloměje, který ve svých zdech ukrývá původní gotickou kapli sv. Kateřiny z první poloviny 14.století. kostel byl přestavěn koncem 15.století na dvoulodní chrám. Vnitřní vybavení a výzdoba včetně bohaté sochařské výzdoby je barokní. Okolí obce je v současnosti rájem pro houbaře a rybáře. Okolní krajina je svou krásou předurčena k turistice, a to jak pěší, tak cyklistické. Mnoho domků v sídelních celcích Malont jsou také využívány k rekreaci a chalupaření. Znak a vlajka byla obci udělena rozhodnutím předsedy PS PČR č. 42 dne 4.10.2012. Jejich popis je následující: ***"V zeleném štítě na stříbrném vrchu s červenou růží se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky zlatá věž s černým oknem v patře a s červenou valbovou střechou, provázená osmi(4, 4) přivrácenými vztyčenými zlatými lipovými listy pod sebou"***, vlajka, která ze znaku vychází, má popis: ***"List tvoří dva vodorovné pruhy, zelený a bílý, v poměru 7 : 3. Do zeleného pruhu ve střední části vyrůstá žlutá věž s černým oknem v patře a s červenou valbovou střechou, provázená osmi (4, 4) přivrácenými vztyčenými žlutými lipovými listy pod sebou. V bílém pruhu červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky"***.

Použitá literatura:

	Webové stránky jednotlivých obcí
	http://rekos.psp.cz/
P.David, V.Soukup	Velká turistická encyklopedie
Stanislav Kroupa	Hory pout zbavené, VEDUTA České Budějovice 2005

Projíždí-li návštěvník městem Strakonice a spatří-li dnešní městský znak, tvořený městskou hradbou s věží doprovázenou z heraldicky pravé strany červeným štítkem s bílým křížem rytířů Řádu maltézských rytířů a z levé strany červeným štítkem s landštejnskou bílou růží, nepřipomene mu ani v nejmenším, že za svůj vznik vděčí příslušníkům významného šlechtického rodu používajícím tradiční jméno Bavor a nesoucím ve svém erbu elegantní kosmo položenou střelu. Počátky této šlechtické rodiny, stejně jako u ostatních šlechtických rodů kladoucích svůj původ do 12. a počátku 13. století, jsou kvůli kusým informacím odkazovány často do oblasti nepotvrzených hypotéz. Obdobná situace je i v případě pánů ze Strakonice.

První nositel jména Bavor se objevuje mezi velmoži knížete Vladislava II. Nelze s jistotou určit, zda pocházel z Čech nebo z Moravy. Falza listin pro premonstráty v Litomyšli hlásící se k roku 1167 a pro johanity 1183 směřují sídlo rodu spíše na Moravu. První falzum dosvědčuje zřejmě nerealizovaný dar vesnice Ivanovice na Hané šlechticem Bavorem premonstrátům, vyjma jedné vsi, která měla náležet vnukovi Dluhomilovi. Falzum z roku 1183 pro johanity uvádí darování těchže Ivanovic Trojanem s bratry johanitům. V dalších, tentokrát pravých listinách lze z většího počtu jmen s určitostí vyeliminovat dále Klušnu, Bavora a Dluhomila. V roce 1199 se stává olomouckým biskupem premonstrát Bavor, jehož příslušnost k rodu Bavorů je všeobecně přijímána, i když ji nelze stoprocentně prokázat. V první čtvrtině 13. století se v Olomouci zmiňuje další Bavor, tentokrát ve vlivné funkci komorníka. V rovině teoretické se objevuje názor, že se jednalo o synovce výše uvedeného biskupa. V letech 1207-1224 se jméno Bavor objevuje v listinách několikrát i s uvedením jména jeho otce Dluhomila. Nabízí se myšlenka ztotožnit je všechny s uvedeným komorníkem. Objevují se i další jména - Vyšemír a Ivan, zřejmě synové Klušnovi, budoucí držitelé Blatné. V oblasti teorií zůstává i důvod příchodu rodu do jižních Čech. Objevuje se hned několik pravděpodobných vysvětlení. Podle jedné z nich byli Bavorové pověřeni po roce 1167 správou Prácheňska, další spojuje jejich odchod až s obdobím, kdy Bavor zastával funkci komorníka. Vyloučit se nedá ani získání majetku prostřednictvím výhodného sňatku, jak uvádí ve své práci Simona Kotlářová.

Prvním Bavorem sídlícím ve Strakonici byl Bavor I., syn olomouckého komorníka Bavora a manželky Bolemily. Po něm přicházejí ještě tři držitelé tohoto křestního jména, přičemž Bavor II. a III. byli významnými postavami politického dění v zemi. Bavor II. dosáhl dokonce takového postavení, že mu byla za manželku dána Anežka, nemanželská, byť papežem legitimizovaná dcera krále Přemysla Otakara II. V roce 1315 si synové Bavora II. mezi sebe rozdělili statky tak, že nejstarší Bavor III. přesídlil do Bavorova, Vilém zůstal na Strakonici a Mikuláš získal Blatnou. Synové Mikuláše - Bavor IV. a Vilém poněkud ustupují z veřejného života do pozadí, stahují se na své statky a ovlivňují spíše chod v regionu, než v celém státě.

Jak nejasné jsou počátky rodu, tak stejně problematický je i jeho konec. Poslední generace pánů ze Strakonice snad bratři Břeněk a Jan mizí z pramenů po roce 1400, kdy jejich majetek přešel na nové majitele a Jan se až symbolicky vrací na Moravu, odkud rod pravděpodobně ve 12. století vyšel.

Osudy pánů erbu střely nejsou samozřejmě historické obci neznámy, i když souhrnná práce o nich poměrně dlouho scházela. Situace se diametrálně změnila s novým tisíciletím, které přineslo dvě monografie o této šlechtické rodině. Nejprve se v roce 2004 objevuje publikace Simony Kotlářové (*Kotlářová, Simona: Bavorové erbu střely, České Budějovice 2004*) a o šest let později práce Miroslava Svobody (*Svoboda, Miroslav: Páni ze Strakonice - Vládci Prácheňska a dobrodinci johanitů, Praha 2010*). V nich obsažené informace posloužily jako

podklady pro zpracování tohoto stručného sumáře o dějinách rodu. Obě práce v sobě zahrnují i část věnovanou pečetím. V případě publikace Miroslava Svobody spoluprvyvořenou s Karlem Marázem. Obě dvě studie vycházejí ze základního dělení dochovaného sfragistického materiálu, který učinil již František Beneš ve svém rukopise z roku 1961 (*Beneš, František: Pečeti světských feudálů ze Strakonic, nepublikovaný rukopis z roku 1961*). Na základě této studie vznikla v roce 1996 shrnující studie Karla Maráze, doplněná o další nalezené exempláře (*Maráz, Karel: Výtvarná stránka pečetí Strakonických - Nad prací Františka Beneše Pečeti světských feudálů ze Strakonic, in: Gotika v západních Čechách, Sborník příspěvků z mezinárodního vědeckého sympozia, Praha 1998, s. 125-135*). Není důvod proč s tímto členěním nesouhlasit. Podle něj lze rozdělit pečeti do dvou základních časových etap, které korespondují s vývojem šlechtické sfragistiky. První zahrnuje období od počátku výskytu pečetí u členů rodu do prvního desetiletí 14. století, kdy se sfragistický materiál vyznačuje různorodostí a rozmanitostí. Druhá etapa spadá do období od 20. let 14. století do počátku 15. století a charakterizuje ji určitá jednotvárnost v kompozici pečetí. První etapa v sobě zahrnuje především pečeti Bavorů I., II. a III., pro něž je zpočátku charakteristické užívání elegantních pečetí štítového tvaru s kosmou střelou. Zcela ojediněle v české sfragistice působí existence sedmi typů pečetí Bavora III. ze Strakonic. Otázku proč tento šlechtic vlastnil tolik typářů, když v této době šlechtici stačil na celý život jeden nebo dva, lze odpovědět snad jen to, že si uvědomoval své výjimečné postavení potomka královské krve. Pořídil si dokonce i jezdeckou pečeť, typickou především pro panovnické rody, v běžném šlechtickém prostředí však neobvyklou. Bavor byl schopen naráz na téže listině použít typář svého otce k vyhotovení otisku pečetí štítového tvaru, vedle přivěsil hned dvě jezdecké pečeti prvního typu ovšem s odlišnými rubními pečetěmi, jev to zcela ojedinělý. K druhému typu jezdecké pečetí, pořízeném zřejmě po rozdělení majetku v roce 1315, aby mohl přizpůsobit opis podle změny v majetkové držbě, kdy musel přenechat Strakonice svému bratru Vilémovi a přesídlit do Bavorova, podle kterého se pak psal, připojil otisk, jenž je kvůli svému malému rozměru 13 x 18 mm badateli identifikován jako signet. V jeho pečetním poli, dnes nezřetelném, František Beneš viděl vyobrazení lva. Otázkou ovšem zůstává, zda se vůbec jednalo o otisk pečetidla, zda nebylo použito nějaké razidlo nebo punc. Vzhledem k nezřetelnému otisku není tento „signet“ do předkládaného souboru kreseb zahrnut.

Pečeti náležející do druhé etapy, vykazují určitý stereotyp a dosvědčují ustálení vývoje šlechtických pečetí. Všechny jsou okrouhlého tvaru o průměru v rozpětí 20-33 mm. Kompozičně převažují pečeti s úplným znakem, na nichž je vyobrazen vpravo nakloněný štít s kosmo položenou střelou, přičemž na horním rohu štítu spočívá vpravo hledící přilba s příkryvadly. Zajímavý posun lze zaznamenat ve zobrazení klenotu. Nejdříve jej tvoří křídlo z pavích per, později vystřídáné křídlem sestaveným z orlích a pavích per a nakonec pouze z orlích per. Vyskytují se také pečeti s kosmou střelou na štítu. U člena poslední generace pánů ze Strakonic Břeňka se objevuje umístění úplného znaku do tehdy oblíbeného čtyřlístu.

Obr. 1a Bavor I. ze Strakonic – v pramenech doložen od roku 1233, zemřel v roce 1260, zakladatel komendy johanitů ve Strakonících, které roku 1243 daroval, zřejmě pod vlivem své cesty do Svaté země, polovinu tamějšího hradu. Po smrti Václava I. se často pohyboval v blízkosti mladého krále Přemysla Otakara II. Od roku 1254 až do své smrti zastával prestižní úřad nejvyššího komorníka. Dne 12.6. 1260 se účastnil v řadách české šlechty vítězné bitvy u Kressenbrunu. Dochovala se jeho erbovní pečeť štítovitého tvaru z roku 1243. Rozměry pečetí 47 x 51 mm NA, ŘM, inv.č. 972, listina z roku 1243 (Listina datována pouze k roku 1243).

Obr. 1b Bavor I. ze Strakonic – předešlý. Dnes ztracená pečeť, včetně listiny, je známá pouze z vyobrazení v Atlasu pečetí Augusta Sedláčka. Pečeť měla také štítový tvar,

liší se však výtvarným ztvárněním ratiště a křídel střely. Listina náležela do fondu ŘM a byla evidována pod sign. XLVI Pr. 2b. a měla být datována k 6.12. 1253 (Sedláček, August: Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty (ed. Růžek, Vladimír), sv. 1, Praha 2001, s. 131 a sv. 5, Praha 2003, s. 30 a 199).

Obr. 2 Bavor II. ze Strakonice – v pramenech doložen od roku 1262, zemřel v roce 1279, syn Bavora I. Významnou pozici u dvora krále Přemysla Otakara II. dosvědčuje skutečnost, že se jeho manželkou stala Anežka nemanželská, v roce 1261 legitimizovaná panovnickova dcera, s kterou měl s jistotou tři syny a tři dcery. Před rokem 1277 není zaznamenán u královského dvora často, nezastával ani žádný významný úřad, naopak působil poněkud v ústraní, věnoval se svým jihočeským statkům, zveleboval strakonický hrad a dohlížel na rozvoj Horažďovic. Situace se výrazně změnila v době zhoršujících se vztahů mezi Přemyslem Otakarem II., Rudolfem Habsburským a odbojnou šlechtou. Bavor II. byl v roce 1277 jmenován maršálkem a často se objevuje v přítomnosti krále. Dobové prameny bohužel mlčí o jeho účasti v osudové bitvě na Moravském poli, ale vzhledem k zastávanému úřadu lze předpokládat, že bojoval poblíž krále Přemysla. Další zmínka o něm se vztahuje až k roku 1279, nelze proto vyloučit, že padl do zajetí a po jistě složitých jednáních a po zaplacení tučného výkupného se vrátil po roce domů. Mohl ovšem také uniknout a po bitvě se stáhnout na své statky. Přesné datum jeho smrti není známo, klade se mezi lety 1279-1289, ale většina badatelů se přiklání ke staršímu datu. Listiny pečeti velmi hezkou štítovou pečetí s výrazným hrotem střely. Rozměry pečeti 58 x 52 mm (používaná v letech 1274-1279) NA, ŘM, inv.č. 2401, listina z 26.8. 1274.

Obr. 3 Bavor III. ze Strakonice – v pramenech doložen od roku 1289, zemřel 1318, syn Bavora II. a Anežky, nemanželské dcery Přemysla Otakara II., manželka Markéta z Rožmberka. Používal sedm typů pečeti, včetně výše zmíněné štítové pečeti svého otce Bavora II., která je u něj doložena na listinách z let 1298-1308, a poněkud problematického „signetu“ z roku 1315. Během emancipačních snah Václava II. o posílení královské moci vrcholící v roce 1288 odstraněním Záviše z Falkenštejna, vystupuje Bavor III. jako spolehlivý stoupenec mladého panovníka. Za svou věrnost v lednu 1289 obdržel významnou funkci zvíkovského purkrabí. Nezanedbával také i své statky. Na jeho sídelním hradě probíhal čilý stavební ruch. Ještě většího rozmachu se dočkalo město Horažďovice, obdařené v roce 1293 městskými právy. Často zajížděl do Prahy, kde se jako významný velmož účastnil nejen zasedání zemského soudu, ale i politických jednání. Po zavraždění Václava III. se Bavor III. odmítal smířit se zvolením Rudolfa za českého krále, lstí byl roku 1307 přinucen vzdát se své pozice zvíkovského purkrabí ve prospěch Petra z Rožmberka, stáhl se do ústraní, ale později podporoval zájmy Elišky Přemyslovny. Za věrnost králi Janovi získal v roce 1315 „horu“ Prácheň k výstavbě nového hradu, přesto se v roce 1317 objevuje mezi jmenovanými šlechtici na dohodě proti králi Janovi uzavřené mezi Jindřichem z Lipé a římským protikrálem Fridrichem. Po roce 1312 došlo k rozdělení majetku mezi bratry Bavořem III., Vilémem a Mikulášem, přičemž Bavor III. získal Bavorov, podle kterého se také psal, Pořešín, Horažďovice a Prácheň. Jeho bratr Vilém si ponechal Strakonice s okolím a Mikuláš získal Blatnou. Krátce po svém návratu z Vídně v lednu 1318 Bavor nenadále umírá. Okrouhlá pečeť se štítem s kosmou střelou je použita jako rubní pečeť k prvnímu typu Bavorovy jezdecké pečeti. Průměr pečeti 29 mm (používaná roku 1308) NA Praha, ŘM, inv.č. 2411, listina z 22.1. 1308.

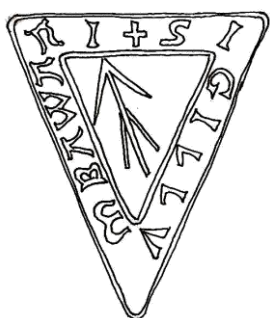
- Obr. 4 Bavor III. ze Strakonic – předešlý. K listině z roku 1308 přivěsil Bavor III. zcela netradičně dvě jezdecké pečeti téhož typu, ale s rozlišnou sekretní pečeti. Druhý typ rubní pečeti s obdobným vyobrazením kosmé střely na štítu se odlišuje od prvního typu hlavně svým menším rozměrem. Průměr pečeti 19 mm (používána roku 1308) NA, ŘM, inv.č. 2411, listina z 22.1. 1308.
- Obr. 5 Bavor III. ze Strakonic – předešlý. První typ jezdecké pečeti se nachází na výše uvedené listině z roku 1308. Průměr pečeti 75 mm (používaná v letech 1308-1312) SOA Třeboň, fond Cizí statky, karton 86, inv.č. 693, listina ze 4.3. 1312.
- Obr. 6 Bavor III. ze Strakonic – předešlý. Další typ erbovní pečeti zachycuje velmi elegantní kompozici heraldicky vpravo nakloněného štítu s kosmou střelou a s přilbou s přikryvadly ozdobenou klenotem s křídlem z pavích per spočívající na horním rohu štítu a netradičním vyobrazením dravého ptáka umístěného naproti přilbě a přivázaného k ní řemínkem. Použita jako spodní pečeť. Průměr pečeti 34 mm (používaná roku 1312) SOA Třeboň, fond Cizí statky, karton 86 inv.č. 693, listina ze 4.3. 1312.
- Obr. 7 Bavor III. ze Strakonic – předešlý. Druhý typ jezdecké pečeti obdobné kompozice jako první typ se liší bohatým damaskováním pečetního pole a heraldickou výzdobou čabraky koně. Průměr pečeti 75 mm (používaná v letech 1315-1316) NA, ŘM, inv.č. 2135, listina z 21.1. 1316.
- Obr. 8 Vilém ze Strakonic – v pramenech doložen od roku 1315, zemřel v roce 1359. Při dělení majetku mu zůstaly Strakonice s okolím. Vilém byl velkým příznivcem řádu johanitů, podílel se na zvelebení jejich komendy ve strakonickém hradu a obdarovával je i nezanedbatelným nemovitým majetkem. Pohyboval se nejen v okruhu Jana Lucemburského, ale především jeho syna císaře Karla IV. Předpokládá se, že se účastnil i jedné z křížových výprav na Litvu, i když přímé důkazy, které by to potvrzovaly, chybí. V roce 1327 se stále svobodný a bezdětný Vilém rozhodl, s výjimkou deseti vesnic, darovat svůj majetek králi. V roce 1344 se v pokročilém věku oženil s Markétou ze Šternberka, ale není známo žádné jejich potomstvo. Po Vilémově smrti všechno jeho majetek připadl králi, ale ten jej udělil v léno Vilémovu synovci Bavorovi IV. Jsou známy tři typy jeho erbovních pečeti okrouhlého tvaru se stejnou kompozicí zpodobňující štít s kosmou střelou a přilbou s přikryvadly položenou na horním rohu štítu a ozdobenou bohatým klenotem tvořeným křídlem z pavích per, popř. kombinací orlích a pavích per. Rozměry pečeti 34 mm (používaná v letech 1318-1332) SOA Třeboň, Cizí statky, karton 45, inv.č. 315, listina z 5.11. 1318.
- Obr. 9 Vilém ze Strakonic – předešlý. Průměr pečeti 32 mm (používaná v letech 1337-1345) NA, ŘM, inv.č. 2413, listina z 25.3. 1337.
- Obr. 10 Vilém ze Strakonic – předešlý. V pečetním poli, na rozdíl od předcházejících dvou typů, v hladkém poli se nacházejí pod sebou dvě písmena „W“ a „M“. Průměr pečeti 36 mm (používaná v letech 1351-1359) – SOA Třeboň, pobočka Český Krumlov, Vrchní úřad Český Krumlov, sign. I B 1 A, alfa N. 1b, listina ze 16.3. 1351.
- Obr. 11 Bavor IV. ze Strakonic - řečený Bašek – v pramenech doložen od roku 1353, zemřel mezi lety 1380 - 1382, syn Mikuláše ze Strakonic, synovec Bavora III. a Viléma. Psal se po Blatné, hradu, který připadl při dělení majetku jeho otci. Jeho křestní jméno se také psalo ve formě Bašek. Po získání Strakonic se jeho vztah

k johanitům, majitelům druhé části hradu nijak nezměnil. Ke zhoršení situace došlo až v roce 1373, kdy mezi nimi vypukly neshody. Pro nedostatek pramenů se nedovídáme, jakým způsobem se spor podařilo urovnat. Kusé jsou i zprávy o jeho dalším osudu. Na rozdíl od svého strýce Viléma nezajížděl často ani na jednání zemského soudu do Prahy. Pro nedostatek pramenů nelze přesně určit datum jeho úmrtí. Naposledy jej živého zaznamenává listina z roku 1380, v roce 1382 se o něm hovoří už jako o mrtvém. Na svých pečetích stejně jako jeho strýc Vilém používal stejnou kompozici nakloněného štítu s přilbou s přikryvadly a orlím křídlem v klenotu. Průměr pečeti 20 mm (používaná roku 1358) NA, ŘM, inv.č. 2425, listina z 9.11. 1358.

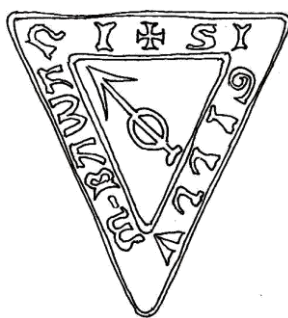
- Obr. 12 Bavor IV. ze Strakonic – předešlý. Průměr pečeti 32 mm (používaná v roce 1359) NA, AZK, inv.č. 1190.
- Obr. 13 Bavor IV. ze Strakonic – předešlý. Průměr pečeti 31 mm (používaná v roce 1367-1378) SOkA Strakonice, Archiv města Strakonice, Listiny I/1, listina z 8.1.2 1367.
- Obr. 14 Vilém ze Strakonic – v pramenech doložen v letech 1359-1382, syn Mikuláše a bratr Bavora IV. Také on se psal po Blatné, které se ujal po odchodu svého bratra na Strakonice v roce 1359. Poslední listina, ve které vystupuje se vztahuje k roku 1374, prokazatelně mrtvý byl, stejně jako jeho bratr, v roce 1382. Známy je zatím jeden typ jeho erbovní pečeti okrouhlého tvaru. V pečetním poli se nachází soudečkový štít s kosmou střelou, v opisu použil přídomek „z Blatné“. Průměr pečeti 28 mm (používaná v roce 1367) SOkA Strakonice, - AM Strakonice, Listiny I/1, listina z 8.1.2 1367.
- Obr. 15 Jan ze Strakonic – v pramenech doložen od roku 1394, zemřel po roce 1402. Informace o něm jsou kusé, nelze z nich s jistotou vysledovat, čím synem byl, zda Bavora IV. nebo jeho bratra Viléma, a v jakém příbuzenském poměru byl k Břeňkovi ze Strakonic, předpokládá se, že byl jeho bratrem. Překvapivě působil na Moravě, kam odešel převzít dědictví po příbuzných pánech z Třeště a Panenské Rozsičky. Páni z Třeště užívali stejné erbovní znamení, ale nelze prokázat, z čeho dědické Janovy nároky pramenily. Důvodem jeho odchodu na Moravu mohly být neshody s jeho bratrem Břeňkem, ale i snaha uplatnit se v bouřlivé době sporů mezi markrabaty Prokopem a Joštem v dvorských službách, určitou pomocí mu mohlo být i významné postavení jeho vzdáleného příbuzného Petra ze Šternberka mezi moravskými aristokraty, z jehož pomoci v rámci jeho družiny mohl počítat až do jeho smrti v roce 1397. Pod tlakem finančních potíží Jan v roce 1398 prodal Rozsičky, aby měl prostředky na rytířskou cestu s Břeňkem z Rýzemberka, na které je zaznamenán v pamětní knize Bratrstva sv. Kryštofa na hoře Arlbergu, včetně vyobrazení pěšího rytíře ve zbroji, přidržující levou rukou korouhev se symbolem střely a pravou u nohy štít se stejným znaméním. Poslední, poněkud zmatená zmínka o jakémsi Janovi, řečeném Dokoše, ze Strakonic, se vztahuje k roku 1402 a nachází se v soudních aktech konsistoře pražské. Dochovla se jeho pečeť okrouhlého tvaru se štít s erbovním znaméním. Pouze v tomto případě je střela netradičně obrácená na druhou stranu, tedy pošikem. Průměr pečeti 20 mm (používaná v roce 1397) SOA Třeboň, fond Cizí rody, karton 86, inv.č. 81, sign. Ze Šternberka 1, listina z 19.3. 1397.
- Obr. 16 Břeňek ze Strakonic – v pramenech doložen v letech 1394-1404. Správu rodového majetku ve Strakonících, Blatné, Horažďovicích a Práchni převzal mezi lety 1391-1394 od svého strýce Zdeňka z Rožmitálu. V letech 1397-1398 vystupuje často na

jednáních zemského soudu. Během obtížného období šlechtické opozice vůči Václavovi IV. zůstali páni ze Strakonic zpočátku stát stranou, ale v následujícím období etapě, kdy se spor rozhořel znovu, v roce 1399 oblehlo královské vojsko Horažďovice, pak odtáhlo ke hradu Skály Břeňka Švihovského z Rýzemberka. Zda byl majitelem Horažďovic ještě Břeněk ze Strakonic, není zcela jisté, jelikož nelze vyloučit, že je ve finanční tísní mohl zastavit; jako majitel celého panství vystupuje totiž naposledy v roce 1398. Finanční potíže řešil svým vstupem do králových služeb v roce 1401, postupným odprodejem majetku a výsad poddaným. V roce 1402 není již majitelem světské poloviny Strakonic, tím je uváděn Vykěř z Jenišovic. Horažďovice Břeňkovi patřily ještě v roce 1403, ale v roce 1409 jsou majetkem Jana staršího z Hradce. Naposledy vystupuje při odprodeji Sedlice v roce 1404 a snad ve stejném roce při odprodeji emfyteutických práv blatenským poddaným. Roku 1407 je na Blatné pánem již Jan z Rožmitálu, syn Břeňkova strýce Zdeňka. V té době byl již Břeněk pravděpodobně mrtev, o přesném datu jeho úmrtí se nedochovala žádná zpráva. Břeněk užíval pečeť s vyobrazením úplného znaku, který je zakomponován do čtyřlístu, jehož horní a dolní lalok přerušuje opis. Průměr pečeti 30 mm (používaná v letech 1398-1404) SOA Třeboň, fond Cizí rody, karton 24, inv.č. 188, sign. Černíkov II 107 1, listina z 18.1. 1398.

Obr. 17 Město Strakonice – představuje krásný exemplář předhusitské městské pečeti, v pečetním poli tři okrasné větévky okolo stran štítu se znakem držitelů města. Průměr pečeti 59 mm (používaná v letech 1352-1358) NA, fond ŘM, inv.č. 2417, listina z 6.12. 1352.

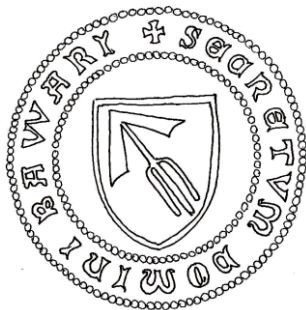
Bavor I. ze Strakonic, r. 1243,
prům. 51 x 47 mm

Bavor I. ze Strakonic
r. 1253

Bavor II. ze Strakonic
r. 1274, prům. 58 x 52 mm

Bavor III. ze Strakonic
r. 1308, prům. 29 mm

Bavor III. ze Strakonic
r. 1308, prům. 19 mm

Bavor III. ze Strakonic
r. 1312, prům. 75 mm

Bavor III. ze Strakonice
r. 1312, prům. 34 mm

Bavor III. z Bavorova
r. 1316, prům. 75 mm

Vilém ze Strakonice
r. 1318, prům. 34 mm

Vilém ze Strakonice
r. 1337, prům. 32 mm

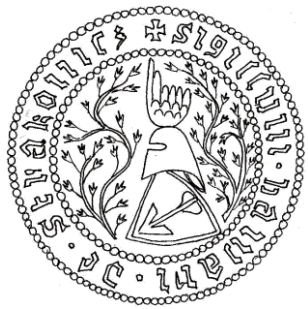
Vilém ze Strakonice
r. 1351, prům. 36 mm

Bavor IV. Bašek z Blatné
r. 1358, prům. 20 mm

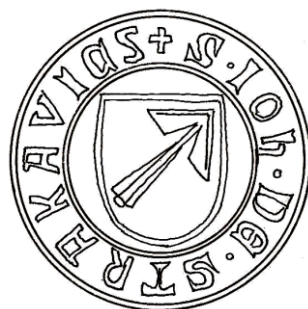
Bavor IV. Bašek z Blatné
r. 1359, prům. 32 mm

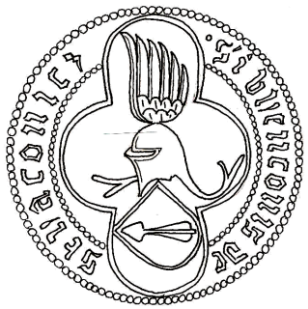
Bavor IV. Bašek ze Strakonice
r. 1367, prům. 31 mm

Vilém z Blatné
r. 1367, prům. 28 mm

Jan ze Strakonice
r. 1397, prům. 20 mm

Břeněk ze Strakonice
r. 1398, prům. 30 mm

Město Strakonice
r. 1352, prům. 59 mm

Jak už jsem se v úvodníku psal, rok 2013 byl Národním památkovým ústavem vyhlášen jako „Rok francouzské kultury“. V rámci oslav se na mnoha místech naší vlasti, hlavně v objektech, kde francouzská šlechta žila. Proto byly v roce 2013 na několika místech v rámci ČR uspořádány akce na připomenutí francouzských šlechtických rodů, jimž se Čechy a Morava staly druhým domovem.

Francouzských rodů, které našly nový domov v naší vlasti bylo poměrně dost. Vzhledem k tomu, že prostor na poslední stránce časopisu je trochu omezený, dovoluji mi, abych v tomto článku připomněl pouze jejich část. A to ty šlechtické rody, jejichž znaky jsou nakresleny právě na poslední straně tohoto čísla časopisu.

Prvním rodem, kterým se tento článek bude zabývat je rod **Aldringen**. Rod Aldringenu pocházel z Lotrinska, z města Thionville (dříve německého Diedenhofen) na hranicích s Lucemburskem. 10.12.1588 se v Thionvillu narodil jeden z jejích příslušníků, Jan z Aldringenu. Ve svých 16 letech, v roce 1606, vstoupil do španělského vojenského pluku knížete z Brabançonu. Po jeho rozpuštění roku 1609 Jan z Aldringenu vstoupil do nově zřízeného pluku milánského vévodství, kterému velel Pankrác Gallas. Již roku 1612 odchází z vojenské služby a stává se písařem u biskupa tridentského a brixenského. Nicméně touží po vojenské kariéře a proto roku 1614 opět vstupuje do armády. V době vypuknutí stavovského povstání v Království českém velel v hodnosti setníka třem stům německých žoldnéřů v habsburských službách. Od roku 1620 začala jeho vojenská kariéra závratně stoupat. Již roku 1622 byl povýšen na plukovníka, roku 1624 byl jmenován vojenským dvorním radou a generálním polním komisařem. Roku 1627 byl císařem Ferdinandem II. povýšen do panského stavu a roku 1628 získal český inkolát. Tehdy byl také polepšen jeho původní šlechtický erb a pole s vlčími udicemi a korunkou začal čtvrtit s polem se třemi stříbrnými hvězdami v modrém poli. Roku 1630 koupil zámek Nový hrad u Loun. Roku 1632 byl povýšen císařem do stavu říšských hrabat a v téže roce byl jmenován polním maršálkem. Roku 1634 se Jan z Aldringenu spolu s Janem Matyášem Gallasem a Ottavio Piccolominim zasloužili o zavraždění Albrechta z Valdštejna a za tuto „věrnou“ službu byl císařem odměněn darováním panství Teplice a části Benešova nad Ploučnicí s dolním zámkem. Ve stejném roce byl pověřen vytlačení švédských vojsk ze středního Dunaje a z Falce. V bojích u Landshutu byl 22.července roku 1634 zabit. Protože neměl žádné potomky, přešlo dědictví na jeho bratry a sestry. Roku 1636 se panství rozdělilo na část panství Teplice, kterou získali bratři Pavel a Jan Marek, a část panství Benešov nad Ploučnicí, které získala sestra Anna. Ta se roku 1637 provdala za císařského plukovníka Jeronýma, svobodného pána z Clary. Jejich potomek Jan Jiří Marek byl poté zakladatelem rodu Clary-Aldringen.

Dalším francouzským rodem v Království českém osedlým se stal rod **Belrupt–Tissac**. Tento hraběcí rod rovněž pochází z Lotrinska. Hraběcí titul obdržel roku 1700 Josef, c.k. komoří a rytmistr a český inkolát získal roku 1825. Z příslušníků rodu zastával významné postavení například Gustav, narozený roku 1818, který se stal světícím biskupem olomouckým, a Karel, narozený roku 1826, c.k. komoří a doživotní člen panské sněmovny, zemský hejtman ve Vorarlbersku a předseda hospodářské společnosti tamtéž. Byl vyznamenán roku 1882 komturským křížem řádu Františka Josefa a roku 1884 řádem železné koruny.

Třetím francouzským šlechtickým rodem v pořadí je rod **Bigot de Saint-Quentin**. V tomto případě se jedná o rod pocházející z Picardie, kde je připomínána již ve 14.století. příslušníci rodu působili například jako královští komoří a příslušníci královské armády. Příslušník tohoto rodu, Karel, generál císařské armády, majitel a velitel 8.jízdního pluku, se oženil

s hraběnkou Karolinou ze Šternberka a spolu s ní se stal spolumajitelem panství Kvasice na Moravě, kde i zemřel. Tento rod měl pro naši oblast netradiční znak. Tři zlaté, doprava lezoucí mravence v červeném poli.

Čtvrtým francouzským šlechtickým rodem, jemuž se Království české stalo druhým domovem byl rod **Braida z Ronsecca a Cornigiana**. V tomto případě se jedná o savojský hraběcí rod, který získal český inkolát roku 1669. Rod získal majetek na Moravě, kde držel panství Račice u Vyškova. Jejich znakem byly tři stříbrné krokve v modrém poli.

Pátým francouzským šlechtickým rodem v naší galerii je rod **Cordon**. Ten pochází ze Champagne a český inkolát získal roku 1803 příslušník rodu baron Ascanius Cordon, císařský rytmistr za vojenské služby. Zároveň s ním získal i potvrzení svého starého rodového erbu a titulu. Listiny ale nepřežili třicetiletou válku, v jejím průběhu shořela. Pro nás je znak zajímavý tím, že se na něm objevuje kožešina – hermelín, a dvě červená břevna.

Šestým francouzským šlechtickým rodem v naší galerii je rod **Franquet**. Alexandr Franquet pocházel z tohoto starého valonské rodu a byl za své vojenské zásluhy, které prokázal v bitvě u Kolína v roce 1757 vyznamenán řádem císařovny Marie Terezie. Později, konkrétně roku 1766 získal český inkolát a zároveň mu byl potvrzen titul barona. Zemřel roku 1768 v hodnosti plukovníka. I v tomto případě je znak zajímavý tím, že je přes štít natažen pruh kožešiny, tentokrát se jedná o popelčinu.

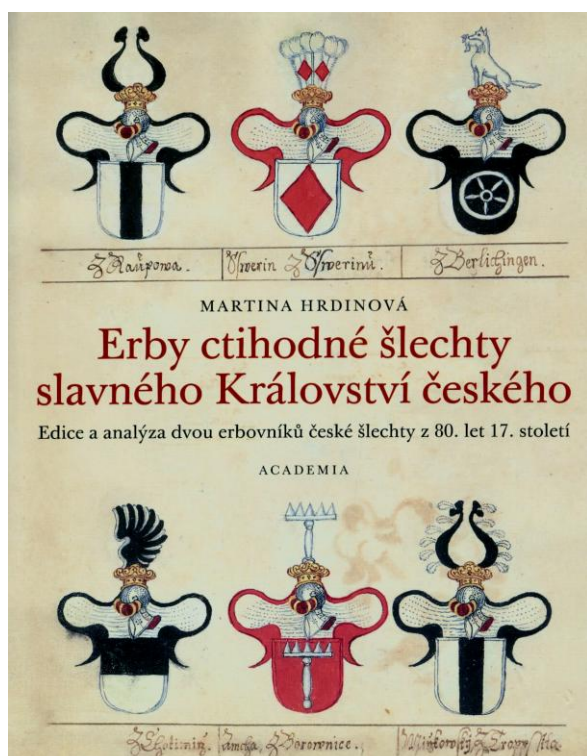
Sedmým rodem v galerii je rod **Gorcey-Longuyon**. Jedná se o starý lotrinský rod, jehož kořeny sahají až do 13.století. Hraběcí titul dosáhl rod roku 1709 a český inkolát získal hrabě Nikolaus Gourcey-Longuyon roku 1786. Arpád Gourcey-Longuyon a mladší větev rodu vlastnila v Čechách na počátku 20.století statek Chlum. I v tomto erbu převládá kožešina, tentokrát hermelín a červená hlava štítu se třemi zlatými kroužky.

Osmým francouzským rodem v galerii je rod **Hévin de Navarre**. Tento francouzský rod emigroval ze své vlasti v 18.století do Rakouska, kde získal potvrzení svého šlechtického titulu roku 1864. Alois Hévin de Navarre se oženil s Pavlou Pauspartl z Drachenthalu, dědičkou moravského zámku v Cítově. Zámek zdědil jejich syn Pavel a obýval ho až do konce druhé světové války. V tomto případě jsou v erbu tři měsíční srpky.

Devátým francouzským šlechtickým rodem v galerii je rod **Laboriette de Saisac**. Josef Laboriette de Saisac emigroval z Francie do Rakouska. V roce 1810 koupil jihočeskou Českou Olešnou na jindřichohradecku a na místě původní staré tvrze nechal postavit empírový zámek s parkem. Roku 1827 ale umírá a celý svůj majetek odkazuje rodu Trauttmansdorffů.

Použitá literatura:

Milan Mysliveček	<i>Velký erbovník, svazek 1, FRAUS Plzeň, 2005</i>
Milan Mysliveček	<i>Velký erbovník, svazek 2, FRAUS Plzeň, 2006</i>
Jan Halada	<i>Lexikon české šlechty, AKROPOLIS, Praha 1999</i>
J.Louda-J.Janáček	<i>České erby, Albatros, Praha 1974</i>
	http://www.zamek-sychrov.cz/
	http://www.npu.cz

Martina Hrdinová – Erby ctihodné šlechty slavného Království českého, Edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80 let 17.století, Nakladatelství ACADEMIA, Praha 2013

V letošním roce se heraldická literatura rozrostla o dvě další publikace. Kniha, kterou dnes představuji na stránkách našeho časopisu je první z nich.

O tom, že v jihočeské Dívě, v rodovém archivu šlechtického rodu Vratislavů z Mitrovic, jehož potomci zde stále ještě žijí, jsou uloženy vzácné rukopisy, které obsahují šlechtické erby se ve svých pracech zmiňovali již Martin Kolář i August Sedláček. Od vydání jejich dvou publikací (Českomoravská heraldika I. a II.) se žádná další práce o těchto erbovnících nezmiňovala. Až do letošního roku.

Paní Martina Hrdinová, absolventka FF Univerzity Komenského v Bratislavě a FF UK v Praze zdokumentovala a vydala tyto dva heraldické rukopisy, až donedávna uschované v dívěnském rodovém archivu.

O zpracování toho prvního se postaral Václav Ignác Vratislav z Mitrovic na přelomu 17. a 18.století. Jedná se o 132 papírových listů svázaných v lepenkových deskách potažených pergamenem. Podle výzkumu se byl tento erbovník složen ze dvou až tří rukopisů. Jednotlivé listy se liší počtem erbů na nich a filigrány na jednotlivých listech. Celkem obsahuje 984 vymalovaných erbů.

Ten druhý je o něco starší a o jeho vznik se v druhé polovině 17 století postaral Kryštof Vilém Harant z Polžic a Bezdržic. Také tento erbovník je vázán v lepenkových deskách potažených pergamenem. Tento erbovník obsahuje 1359 vyobrazení erbů.

Celkem tedy erbovníky obsahují 2343 erbů, ale některé se i několikrát opakují, takže celkový počet vyobrazených rodů je 963. Kniha obsahuje i srovnání obou erbovníků. V obou je celkem 642 stejných erbů se jmény rodů, kromě toho v prvním je dalších 176 odlišných erbů a ve druhém 145 odlišných erbů.

Kromě vědeckých prací se kniha zabývá i docela podrobným životopisem obou zpracovatelů erbovníků a také pojednáním o jejich rodopisné a heraldické práci. V další části je podrobný jmenný rejstřík a katalog rodů. Ten obsahuje nejenom jméno rodu, ale i popis erbu a klenotu. V poslední části jsou barevná vyobrazení jednotlivých listů obou erbovníků.

Součástí publikace je i CD s databází erbovníků. CD obsahuje seznam rodů, základní popisná data, data k udělení erbu, nobilitaci, zemi původu a inkolátu. Dále popis erbu a další důležité údaje. Jedinou výhradu k tomuto CD, kniha obsahuje i stránku s popisem instalace programu do počítače – problém je jenom v tom, že tento popis nefunguje a instalace se musí provést trochu jinak.

V roce 2013 jsme si připomněli jedno pro naši vlast nemilé výročí. Přesně před 735 lety, v den sv. Rufa, jinak 26.srpna roku 1278 padl v bitvě na Moravském poli český král, „král železný a zlatý“, Přemysl II. Otakar. Pro obyvatele Království českého to byla tehdy vskutku špatná zpráva, protože jim nastaly zlé časy. Království bylo bez krále, protože následníka trůnu, královice Václava odvezl jeho poručník, Ota V. Braniborský mimo Čechy a sám si v Čechách počínal ne jako dobrý správce, ale jako dobyvatel. A stejně jako on si počínala i část šlechty. Morava na tom nebyla o nic lépe, protože tu si na dlouhých 5 let podmanil vítěz bitvy, Rudolf I. Habsburský. Obrat nastal až od roku 1283, tedy s návratem královice Václava do Čech.

**Josef Mathauser – Přemysl Otakar II. padl u Suchých Krut v den sv.Rufa 1278
Kronika českého národa v obrazech, Bohušovice nad O., 1946**

V souvislosti s tímto výročím jsem v denním tisku zachytil dvě zprávy. Ta první oznamovala, že město Vysoké Mýto, které v roce 2012 oslavilo 750 let od svého založení právě Přemyslem II. Otakarem, odhalilo sochu zakladatele svého města. Ta druhá zpráva se týkala informace o tom, že sochař František Postl nabídl městu Českým Budějovicím sochu jejího zakladatele, a to zcela zdarma. Vedení našeho města si ale s nastalou situací nedokázalo poradit – váhají, zda může město sochu přijmout a kam ji má vlastně umístit. V souvislosti s tím se v novinách objevilo i několik „výkřiků“ dalších umělců, kteří jsou toho názoru, že město by mělo tento dar odmítnout, protože iniciativa nevyšla od zástupců města a nebyla vypsána veřejná soutěž na zhotovitele sochy. Podle mého názoru úsměvná situace, kdy páni umělci zaspali (stejně jako zástupci města) a teď se snaží veřejné mínění a zastupitele města obrátit proti dárci, který měl dostatek odvahy tuto nabídku městu přednést. Dokonce napadají sochaře ze zřetelnosti, kterou by mu prý vyneslo umístění sochy v Českých Budějovicích – ne peníze, ale „symbolický kapitál a společenskou prestiž“.

Model sochy, která by měla být vysoká 2,83 metru, byla k vidění všem zájemcům ve Wortnerově domě v Českých Budějovicích. Představuje krále v drátěné košili s pláštěm přes rameno a v pravé ruce drží zakládací listinu města. V tisku dokonce byla prezentována i anketa, kde by tato socha měla stát. Vyhrálo Piaristické náměstí a myslím, že právem. Vždyť právě tato část města je pravděpodobně tou nejstarší částí Českých Budějovic.

Při přípravě tohoto čísla časopisu jsem přemýšlel, jakou figuru právě pro toto číslo u českých šlechtických rodů vybrat. Původně jsem chtěl tuto rubriku letos trochu pozměnit a představit francouzské rody, které se do naší vlasti přestěhovaly, ale vzhledem k tomu, že se těmito rody zabývá samostatný článek, rozhodl jsem se zvolit jinou variantu. Napadlo mne totiž, že pro Francii je v heraldice typické používání jedné erbovní figury – lilie, která je vlastně i v erbu francouzských králů. A jak jsem při přípravě této rubriky zjistil, rodů, které mají ve svém erbu heraldickou lilii bylo i v království českém požehnaně. V tomto čísle časopisu proto uvádím rody s jednou lilií, v příštím čísle budou pro změnu rody, v jejichž erbu jsou lilie rovnou tři.

Prvním dnes představeným rodem je český vladýcký rod pánů **z Pohnání**. Jedná se o starý vladýcký rod, jehož původ je v jihočeské vesnici Pohnání, kterou je možno najít severně od Tábora. Kromě Pohnání držel rod i další vsi, například Dolní Hrachovice nedaleko Votic, nebo také Dráchov u Soběslavi. Chval z Pohnání získal přibližně v polovině 15.století jako zástavu Protivín, a s ním i tehdy již pustý hrad. Český král Jiří z poděbrad mu tehdy povolil vybudovat novou stavbu a dokonce mu roku 1469 zaručil, že nikdo Protivín za jeho života a života jeho syna nevyplatí. Dokonce mu k tomu nechal zapsat ještě částku 380 kop grošů. Z toho důvodu byl Chval jeho věrným stoupencem. Král Vladislav mu tento zápis potvrdil a navíc Chvalovi daroval ves Myšenec. Potomci této větve rodu se dále nazývali Protivínští z Pohnání a i když Protivín prodali, žili i nadále v jižních Čechách, konkrétně v Budičovicích u Písku a v Týně nad Vltavou.

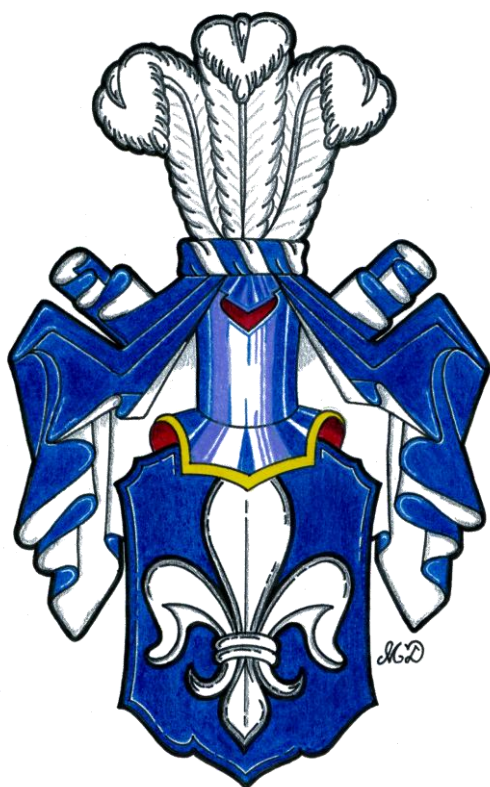
Druhým dnes představovaným rodem je starý český vladýcký rod **Beřkovských z Šebířova**, kteří pochází z jihočeské vesnice u Tábora. V 15.století držel Radslav vsi Mirovice a přikoupil Počaply. Jeho syn Radslav byl nejvyšším písařem a koupil několik statků na Mělnicku, mimo jiné i Liběchov, Libčeves a Dolní Beřkovice. Podle poslední vsi se později rodu začalo říkat Beřkovští. Rod se ale nijak významně do dějin Království českého nezapsal. V 16.století rod vlastnil statky na Benešovsku a Humpolecku, ale mimo jiné i hrad Kokořín. Výjimkou snad byli pouze dva příslušníci rodu, jedním byl Jaroslav, který ve druhé polovině 16.století cestoval ve službách legáta polského krále po zemích jihovýchodní Evropy, a druhým byl poslední příslušník rodu, Albrecht Eusebius, který v dobách třicetileté války bojoval na straně Švédů a v roce 1636 padl. Protože se příslušníci rodu aktivně zapojili do protihabsburského povstání českých stavů, byl jim majetek konfiskován a další se ztratili ve víru válečných let. Po skončení třicetileté války již není žádný příslušník rodu uváděn. Zajímavý je erb rodu například i tím, že v jeho klenotu je tatarský klobouk.

Třetím dnes představovaným rodem je rod **Guldenerů z Lobež**. V tomto případě se jednalo o erbovní rod, jehož původ musíme hledat v Plzni. Tam žil počátkem 16.století lékárník Šebestián Guldener a právě jeho syn Jan, syndikus olomoucký dostal erbovní list roku 1568. A přídomek „z Lobež“ pochází od vsi Lobzy, která se nachází nedaleko Plzně.

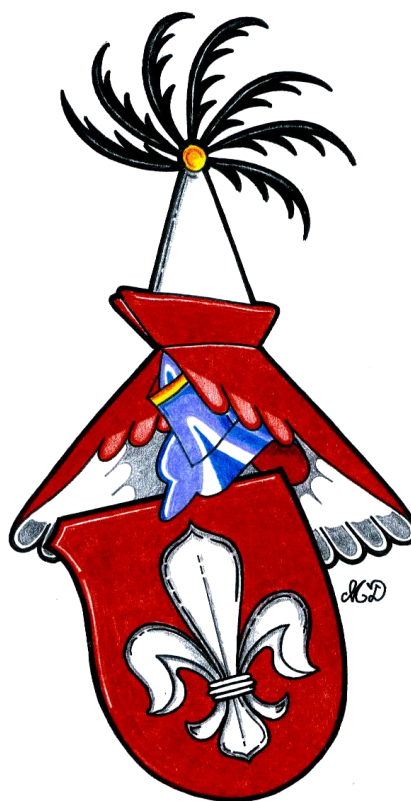
Posledním dnes představovaným rodem je rod **Sušických z Tulechova**. V tomto případě se jedná o český novoštitný rod, který svůj erb získal před rokem 1621. Predikát z Tulechova měly i další rody, ale ty měly v erbu jinou figuru.

Prameny:

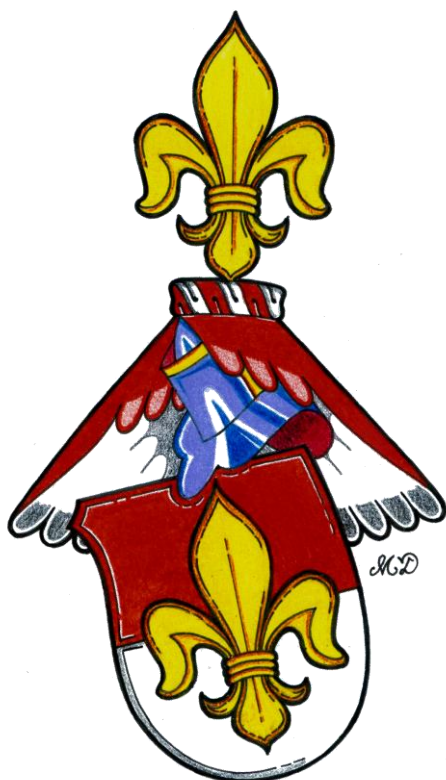
<i>Milan Mysliveček</i>	<i>Velký erbovník 1,2, FRAUS Plzeň 2005/2006</i>
	<i>Ottův slovník naučný</i>
<i>Jan Halada</i>	<i>Lexikon české šlechty</i>

Protivínští z Pohnání

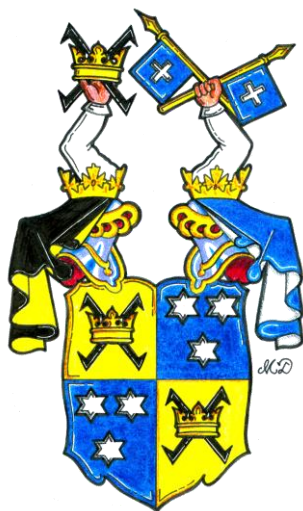
Beřkovští z Šebířova

Guldenerové z Lobez

Sušičtí z Tulechova

Aldringen

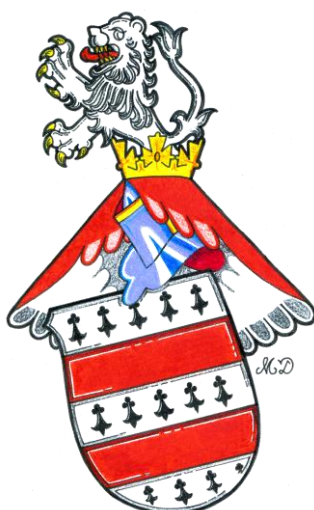
Beltrupt - Tissac

Bigot de Saint-Quentin

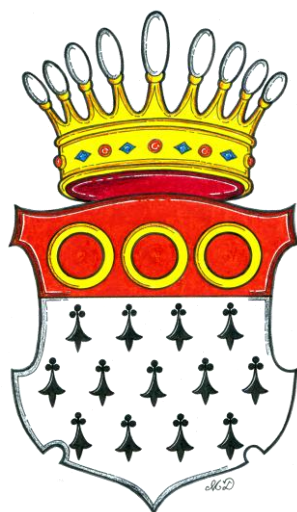
Braida z Ronsecca

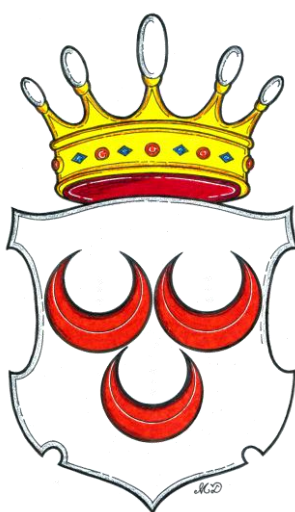
Cordon

Franquet

Gorcey-Longuyon

Hévin de Navarre

Laboriette de Saisac